

Boikarabello Matsatsing ana a AIDS

Buka ea ho Sebelisoa ke Lihlopha tsa Bakriste

E Hlophisitsoe ke
Anselm Prior OFM
le Alison Munro OP

SACBC AIDS
Office

CATHOLIC
THEOLOGICAL
SOCIETY
OF
SOUTHERN
AFRICA

2004

2004

Boikarabello Matsatsing ana a AIDS: Buka ea ho Sebelisoa ke Lihlopha tsa Bakriste

- © ♦ SACBC (Southern African Catholic Bishops' Conference) AIDS Office
♦ Catholic Theological Society of Southern Africa
♦ St. Augustine College of South Africa

ISBN 0-620-32940-8

Imprimatur:

Ha ke fumane phoso ea letho ho tsa tumelo e Catholic le tsa boitsoaro. Kahoo ke lumella hore bookana ena e sebelisoa ho ruta thuto e Catholic le tsa Thuto-Molimo ea eona.

+ Frank Nubuasah, SVD, *Mobishopo oa Francistown*
Given at Francistown, this 1st day of December 2003.

Leqephe le koaetseng buka: Sr Sheila Flynn, OP le Basali ba Kopanang Project

Lifoto: Adrian Bakker

Sebopelo sa buka: Stylish Impressions (033) 3869584

Khatiso ka: Intrepid Printers

Liteboho li lebisoe ho:

- ♦ Missio Aachen and CORDAID from whom financial support was received towards both the original workshop and the publication of this book.
- ♦ The participants at the Theological Conference on *Responsibility in a Time of AIDS*, held at St Augustine College, Johannesburg, February 2003.
- ♦ The SACBC AIDS Office, St Augustine College of South Africa and the Catholic Theological Society of Southern Africa for hosting the conference.
- ♦ Fr. John Maneschg for his contribution as Scripture resource person, and Mr. Tim Smith for his contribution as resource person on the Church's Social Doctrine.
- ♦ Dineo Monyepao and Maureen Troy for typing the text.

Buka ena e ka fumaneha:

SACBC AIDS Office

PO Box 941

Pretoria 0001

Fax: 012 326 4309

Tel: 012 323 6458

amunro@sacbc.org.za

Cluster Publications

P.O. Box 2400

Pietermaritzburg 3200

Fax: (033) 345 9897

Tel. (033) 345 9897

cluster@futurenet.co.za

Lumko

PO Box 5058

Delmenville 1403

lumko@global.co.za

Lenaneo la Litaba

✂ Teboho	2
✂ Selelekela	4
✂ Tulo ea Pele: Meetlo ea Ma-Afrika	8
✂ Tulo ea Bobeli: Ho Tšehetsana	14
✂ Tulo ea Boraro: Bophatlalatsi	20
✂ Tulo ea Bone: Thibelo (Boipaballo)	26
✂ Tulo ea Bohlano: Moetlo oa Kereke	32
✂ Tulo ea Botselela: Botona/Botšehali	37
✂ Tulo ea Bosupa: Pholiso	43
✂ Tulo ea Borobeli: Tlhokomelo	48
✂ Pokello ea tse Baliloeng	53
✂ Lenane la Litho tsa Phutheho	54

Selelekela

Qaleho ea Buka ena le Sepheo sa Eona

Ka khoeli ea Hlakola, selemong sa 2003 batho ba 85 ba ile ba phutheha 'moho mane St. Augustine College, Johannesburg ho buisana ka tlatsetso e ka etsoang ke Thuto-Molimo le ke Kereke toantšong ea lefu lena HIV/AIDS. Bongata ba bona ke batho ba phelang Afrika Boroa; empa ho ne ho e-na le ba tsoang Amerika le Europo. Khubu ea taba e ne e le holim'a potso ena: Na ho na le seo Kereke e ka se buang malebana le kholumo-lumo ee e qetang sechaba ka kotloloho kapa ka ho ipata? Lithuto tse hloahloa, tsa boemo bo holimo tse ileng tsa fanoa phuthehong li phatlalalitsoe bukeng eo sehloho sa eona e leng: *Responsibility in a Time of AIDS: A Pastoral Response by Catholic Theologians and AIDS Activities in Southern Africa*. Sepheo sa eona ke ho abela sechaba ka kakaretso tse monate tse ileng tsa kholoa sebokeng sena.

Bahlophisi ba seboka sena ba ne ba e-na le thahasello e 'ngoe, e leng ho fumana hore na batho ba se nang monyetla ho tsa Thuto-Molimo ba ka fihleloa ka tsela efe. Na ba keke ba ithuta ho hong lipuisanong tse bileng teng sebokeng? Ke sena sepheo sa buka ena. E phuthetse lintlha-kholo tseo ho ileng ha buisanoa ka tsona sebokeng, 'me ea li beha ka mokhoa oo lihlopha li ka tsebang ho ithuta tsona. Joalokaha ho tla hlalosoa seratsoaneng se latelang, mokhoa ona o thusa batho maemong ao ba leng ho oona ho ithuta lintlha-kholo tse tšoanang. Hona ha ho na ho ba thusa feela ho tseba ka botebo kotsi ea lefu lena le tšabehang la HIV/AIDS; empa le teng ho tla ba thusa ho sebelisa tsebo ea bona ka ho jela phate toantšong ea lona. Ka bokhutšoanyane, buka ea pele e fana ka thuto ka kotloloho, ha ena eona e shebane le tsela ea tšebetso. Tšepo ke hore buka ena e tla sebelisoa ke lihlopha tsohle tsa Bakriste: lihlopha tsa Kereke-motseng, mekhatlo le likopano, bacha, joalo-joalo.

Mokhoa oa ho Sebelisa Buka Ena

Tebello ke hore Tulo e 'ngoe le e 'ngoe e tla ba le liphutheho tse 'maloa tsa boithuto. Re khothaletsa batho ho qala ka Tulo eo ba nang le thahasello e kholo ho eona. E mong sehlopheng e be mongoli ea tla boloka tsohle tseo ho ntseng ho buisanoa ka tsona, e le hore phuthehong e hlahlamang a hopotse sehlopha tseo ho ileng ha buisanoa ka tsona.

Tsela e 'ngoe e ka ba ho etsa phutheho ea letsatsi e ithutang ntlha-kholo e le 'ngoe. Ha batho ba le bangata phuthehong e joalo, ho ka ba molemo ho ba arola lihlotšoana tsa batho ba ka bang 6-8, e le hore ho tle ho be le lipuisano. Seo sehlotšoana ka ngoe se se fihletseng se ka ngoloa pampiring e kholo e tla baloa ke bohle, kapa sa hlalosoa feela ka molomo sehlopheng se sehlo. Leha ba ka etsa tšoantšiso ka pale e 'ngoe ea tseo re tla li bona, ba e etsetse phutheho eohle.

Tulo e bopiloe ka likarolo tse hlano tse lokelang ho ithutoa ka tatellano ea tsona. Lipotso tsa ho thuisoa tse hlahang kamor'a karolo e 'ngoe le e 'ngoe ke tsona mokokotlo oa buka ena. Buka ena ke ea mokhoa oa ho sebetsa. E etselitsoe ho thusa lihlopha tsa Bakriste ho buisana ka tse etsehalang bophelong le ho fihlela liqeto tse ka sebetsang. Haeba litho tse phuthehileng li e-na le lipotso tse ling, le tsona li ka kenyeletsoa mona ha buisanoa ka tsona.

1. *Litlhoko tsa Botho lia re Qholotsa*

Karolong ena ea pele re fumana pale kapa tse peli. Lipale tsohle bukeng ena ke lietsahala tsa 'nete, leha mabitso a batho le a libaka a fetotsoe ho sireletsa ba amehang. Balang pale e le 'ngoe, 'me

le e tšohle. Ha le rata ho tšohla tse peli, le qete ka e 'ngoe pele le ntano fetela ho ea bobeli. Sepheo sa lipale tsena ke ho elleloisa sehlopha kamoo maemo a litaba a leng kateng. Lipale tsena li bontša feela litholoana tse babang tsa ho se sebetse litaba ka nepo le ho ba le maikhutlo a fosahetseng. Lihlalosa batho bao ka mabaka a bona ba sa kang ba thula bothata bona ka kotlolo, 'me ba bo fenya. Lipotso tsa ho Thuisoa tsona li thusa sehlopha ho utloisisa hantle bothata bo lokelang ho fenngoa paleng. Mothating ona ha ho hlokahale liqeto tsa letho. Tsona li tla etsoa qetellong ea Tulo e 'ngoe le e 'ngoe.

Haeba nako e le teng litho li ka etsa tšoantšiso ka pale e 'ngoe, ho tebisa moelelo oa eona le ho fumana se batloang. Joale litho li ka etsa sakana la nkope, tsa lula fatše ho tšohla Lipotso tsa ho Thuisoa. Karolo ea bone le eona e ka sebetsoa ka eona tsela ena.

2. Lentsoe la Molimo le Bua le Rona

Karolong ena ho khethiloe lipalo tse peli tsa ho thuisoa Mangolong a Halalelang. Litho tsohle li lokela ho tla le Li-Bibele e le hore e mong le e mong a tle a latele palo hantle. Le ka 'na la sebelisa palo e le 'ngoe kapa la li nka bobeli ba tsona ha nako e lumela. Le teng le ka 'na la ikhethela palo e 'ngoe feela e lumellanang le seo ho ithutoang sona. Ha le ka ipha nako ea ho tšohla lipalo tsena ka bobeli le tla kotula haholo. Mangolo a Halalelang ha a ngolloa ho arabela bothata bo bong le bo bong boo re nang le bona; empa a re tataisetsa tseleng e nepahetseng. Ka hona ho bala le ho thuisa lipalo tse ngata ho hlakisa hantle tsela e lokelang ho lateloa.

Ba bang ba ka rata hore ba ke ba khutsa-khutse ho inahana ka palo ea Mangolo e qetang ho baloa. Ba bang ba ka 'na ba ba le thahasello ea ho hloaea mantsoe kapa lipolelo li se kae tseo ba utloang li bua ho bona, kapa ba abela sehlopha seo ba utloang Morena a ba nyenyeletsa sona ka palo eo. Mekhoa ena e ka le thusa ho tebisa kutloisiso ea palo e tšohloang. Haele Lipotso tsa ho Thuisoa tsona li reretsoe ho nyalanya palo ea Mangolo le le maemo ao ho buisanoang ka oona.

3. Kereke ka Thuto ea Eona e Bua le Rona

Bakriste ba bangata ha ba elelloe kamoo Kereke e Katholike e nang le thahasello ho tsohle tse amang lichaba, 'me e labalabellang ho bona batho bohle ba tsoelapele phethehong. Ka lebaka lena mona re kenyelelitseng tse qotsitsoeng lingoliloeng tse peli tse tharo ho se rutuoang ke Kereke.

Karolong ena ea boraro ho na le seratsoana se tsoang thutong ea Kereke ka tsa bophelo ba batho. Ereka puo e sebelisoang mona e le e sa tloaelehang, 'me e thata, ho ka ba molemo ho bala karolo ena bonyane habeli. Re sa boela re pheta hore Lipotso tsa ho Thuisoa ke mokokotlo oa thuto ena. Li thusa litho ho utloisisa molaetsa o phuthetsoeng ke lipalo le ho o nyalanya le se ntseng se tšohloa.

4. Ho Nchafatsa Maphelo a Rona

Ha ho se ho tšohliloe ntlha ea lipuisano ho ipapisitsoe le botho ba rona, le Mangolo a Halalelang le Kereke, litho li lokela ho bona bokamoso ka tšepo. Sena ke sona sepheo sa karolo ea 4 le ea 5.

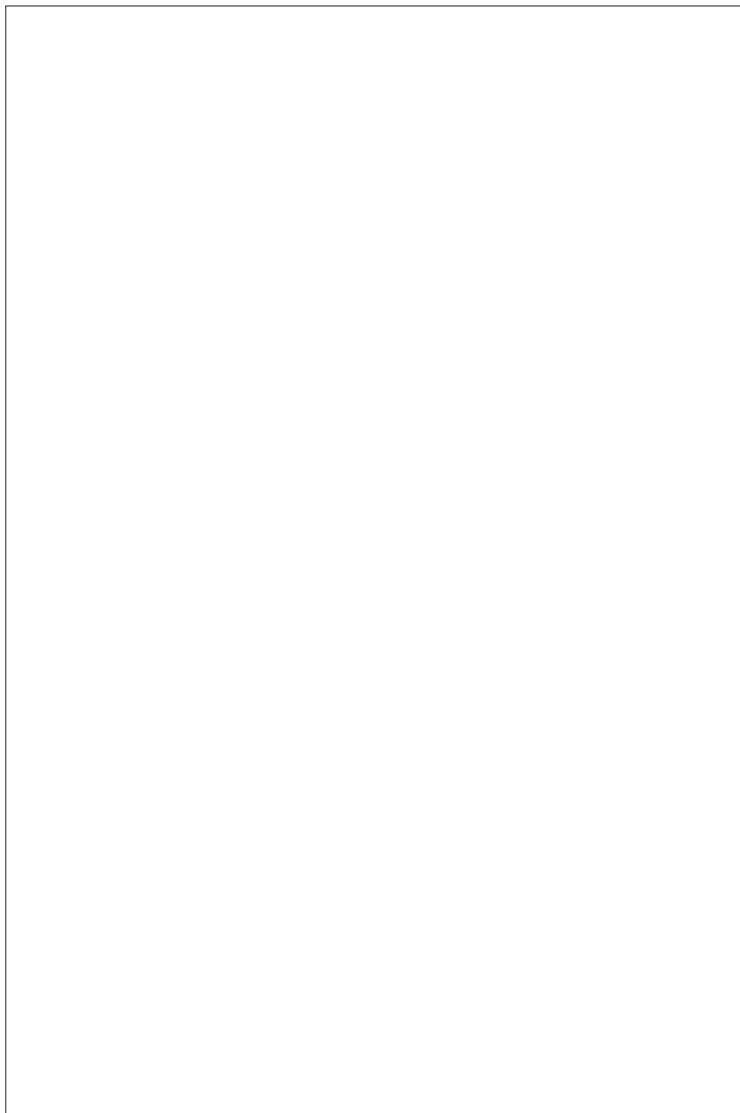
Khetlong lena karolo ena ea bone e phuthetse lipale tse fanang ka tšepo. Li bontša kamoo batho ba ileng ba thula mathata a ntseng a tsohloa ka kotloloho, 'me ba hlola ntoea eo ho neng ho se ho se na tšepo ea hore ba ka e hlola. Sepheo sa karolo ena ke ho tsosa litho molota. Li ka tseba ho elelloa hore ho na le ho hong ho molemo ho ka etsoang, le hore batho hase liphofu feela tsa maemo ao ba phelang ho oona.

Joale le ka latela mekhoe e sebelisitsoeng karolong ea pele. Haeba nako e ka sebelisoa hantle ho tšohla Lipotso tsa ho Thuisoa, litho li tla tsamaea tseleng e nepahetseng e tla li thusa ho fihlela sepheo sa Tulo ena se fumanoang karolong ea ho qetela.

5. *Sechaba se Etsa Moralo oa Mosebetsi*

Ha ho ea lekana ho buisana feela ka lintho tse tsoaloang ke ho ja setsi ha HIV/AIDS sechabeng sa habo rona. Le teng hase hantle ho jarisa batho ba bang boikarabello ba ho fenyathata a tobaneng le rona. Mantsoe le lipolelo tsa rona e tla ba molumo feela ha setho ka seng se sa jare boikarabello ba sona, 'me sa etsa se lokelang ho etsoa. Kaofela re na le kabelo, 'me re lokela ho etsa ho hong maemong ana a nonyelitseng sechaba ao re phelang tlas'a oona. Hore sena se tle se phethahale e ka khona motho e mong le e mong a fetohle [Sheba Octogesima Adveniensi, #48].

Karolo ea bohloko e na le lethathamo la liqholotso tseo litho li lokelang ho li thuisa le ho li tšohla. Ha ho bohlokoa ho shebana le liqholotso tsena tse ngotsoeng mona feela. Likarolong tsohle tsa Tulo e 'ngoe le e 'ngoe litho li ile tsa e-ba le maikutlo holim'a se ka etsoang, le hore na se ka etsoa neng ka tsela efe, mang a etsa'ng. Qetellong ho lokisetsoe phutheho e tlang e tla lekola hore na tse raliloeng li phethiloe.

Meetlo ea Ma-Afrika

1. Litlhoko tsa Botho lia re Qholotsa

Ho Etseletsoa Boloji

Ka le leng la matsatsi, ha ke ntse ke le ka phapusing eo ke sebeletsang ka ho eona, Annie, setho se seng sa kopano ea Pelo e Tlotlehang, o ile a fihla ho 'na. E ne e le motho ea botumo bo botle, 'me ea inehetseng ka setotsoana mesebetsing ea Kereke. U ile a qala ho mpoella tsa ngoan'a khaitseteli ea hae ka likhapha, a re: "Moralali oa khaitseteli ea ka e seng e iphelela le mosali e mong o phetse le 'na ka lillemo-lemo. Haesale ke mo amohela 'me ke mo hlokomela joaloka moralali oa ka. Joale o sa tsoa hloka hala. O bolailoe ke AIDS, leha re lekile ho patela batho sesosa sa 'nete sa lefu la hae. Re ne re le lihlong. Joale ke ikutloa eka ke molato. Ke ne ke mo nkile joaloka moralali oa ka ke mpa ke sa tsebe hore metsamao ea hae ha e ea otloloha. Leha e le mona khaitseteli ea ka e ne e sa mo tsotelle, ke ikutloa ke e sitetsoe."

Joale ntho e bohloko le ho feta ke hobane khaitseteli ea Annie e mo qosa ka hore ke eena ea loileng moralali oa eona. Annie, ka ho makala, ha a utloa litaba tsena, o ile a botsa khaitseteli ea hae hore na e fihletse qeto e tjena joang; 'me eona e ile ea mo araba ka mantsoe ana: "Ke ile ka ea ho ngaka ho ea laola, joale e mpoletse hore ke uena ea loileng moralali oa ka. E re e u bone torong, u mo fa ntho e 'ngoe ho e-ja. Hang hoba a e je a shoa. Kea tseba hore u molato."

Ke ile ka botsa Annie, ka re: "U bona eka ho hlile ho etsahala'ng?" A mpoella hore haesale khaitseteli ea hae e le mona ha e bona kamoo a tšoereng moralali oa eona joalokaha eka ke ngoan'a hae. Mohlomong ke hona e itšolang ka ho se etsetse moralali oa eona letho, le ka ho se mo hloele leha a se a kula. Annie o ile a bokolla habohlolo, a re: "Ke'ng ha batho ba sa rate ho amohela 'nete. Ke'ng ha Afrika moo letlalo la motho e be sale le thakhisoa holim'a motho e mong?"

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U bona eka maikutlo a ngoananyana e ne e le afe ha a ntse a kulela lefu ka tlung ea rakhali'ae?
2. U bona eka ke'ng e ileng ea etsa hore Annie a hlokomele moralali oa khaitseteli ea hae joalokaha a e ile a etsa?
3. U ka re khaitseteli ea hae e ne le motho ea joang?
4. Na u bona eka ke toka hore Afrika moo "lekoko la motho le be sale le thakhisoa holim'a e mong? Hobane'ng?"

Phapano Pakeng tsa Mekhoa ea Pholiso ea Meetlo le Litlhare tsa Sejoale-joale

Ho ne ho le teng moroetsana e mong ea bitsoang Anna, ea neng a phela teropong. E ne e le setho sa sehlopha se ipopileng ho thusana le ho thusa batho ba nang le boloetse ba HIV/AIDS le mafu a mang a sa phekooleheng. O ne a sa tšabise hore o na le tšoaetso ea kokoana-hloko ena HIV, 'me o ne a khotaletsa ba bang ba kang eena hore ba ikamohela, ba leke ka matla ho etsa ho hong ka boloetse ba bona. Ka ho thusana le ba bang, le ka ho sebelisa meriana ea sejoale-joale e bebofatsang boloetse bona, ba ka phela bophelo bo khotsofatsang. Ka hona ba ka tseba ho itsoellapele ka mesebetsi ea bona, ba ba ba tseba ho kenya letsoho ka ho thusa ba bang. Anna o ne a hlokometsoe hantle moo a phelang teng; le eena o ne a itlhokometse a bile a sebetsa ka thata ho thusa ba bang.

Batsoali ba Anna bane ba iphelela mahaeng koana hole le literopo e leng moo ba tsoaletsoeng teng, 'me ba holetseng teng. Kamehla ha Anna a ba etetse o ne a ee a kule haholo. Batsoali bahae ba ne ba mo hanela ho sebelisa litlhare tsa hae tseo a lokelang ho li sebelisa kamehla. Ba ne ba hle ba li qhale; e be ba mo phelisa ka sepeiti le ka meriana e meng ea meetlo. Ba ne ba mo bolella kamehla hore meriana eo ea bona ke makhona-tsohle, ba re: "Meriana ena e ka folisa eng kapa eng e u tšoereng." Ka bona, e ne e le meriana ea setšo le mekhoha ea bona feela e ka sebetsang.

Kamehla Anna o ne a khutlela toropong moo a lulang teng a le mobe haholo. O ne a qeta nako e telele pele bophelo bo khutla, 'me a ka tseba ho etsa letho. Butle-butle, ha ntse a chakela batsoali ba hae a qetella a se a sa fole, 'me a shoa.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U bona eka batsoali ba Anna e ne e le batho ba joang?
2. Na batsoali ba na le mali-matsohong lefung la morali oa bona? Hobane'ng? Haeba u nahana hore ba molato, hlahisa mabaka.
3. U ka re'ng ka phapano e teng pakeng tsa meriana ea meetlo le ea sejoale-joale?

2. Lentsoe la Molimo le Bua le Rona

Matheu 18: 23-35 *Ke lokela ho tšoarela ha kae?*

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Morena o fapane joang le mohlanka ea sa tšoarelang?
2. Setšoantšo see se re rutang ha re se bapisa le ho se tšoane ha litlhare tsa moetlo le tsa sejoale-joale?

Jakobo 2: 14-23 Tumelo le mesebetsi e metle

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Litholoana tsa tumelo e se nang mesebetsi ke li fe?
2. Ke ntho efe e hlakileng eo re ka e etsang ho sireletsa tsa bohlokoa tsa Ma-Africa, re ntse re sebelisa meriana ea sejoale-joale?

3. Kereke ka Thuto ea Eona e Bua le Rona

Erekaha mekhoha leo meetlo ke lefa le leholo la rona e lokela ho eloa hloko. Mekhoa le meetlo ea rona ha ea ka ea ngoloa fatše, empa e ile ea neheletsanoa ka molomo. Ka lebaka leo e ka bolokeha feela ha ba baholo ba e fetisetsa baneng ka lipuisano. Banna le basali ba litaba, ba inahanang ka botebo, ke bona ba baballi ba eona. Ka hona re lokela ho tsoara lipuisano tse matla le bona nakong tsena tsa liphetofo. Lipuisano tsena li khotaletsa ka matla likerekeng tsa rona, sebakeng seo re phelang ho sona.

African Synod 1994, #21

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Ke hobane'ng re lokelang ho elahloko mekhoha le meetlo ea rona?
2. Lipuisano tsee tse khotaletsang li ka re thusa joang litabeng tsee tsa setšo le meriana ea sejoale-joale?

4. Ho Nchafatsa Maphelo a Rona

Ea Hlekefelitsoeng o Fetoha Mofani oa Bophelo

Thembi, ngoananyana ea lilemo li 13, o ne a phela polasing. Rapolasi o ne a tloetse ho mo beta ho fihlala a ba a ima. Babo ba ile ba mo qobella ho ea ngakeng ho ea ntša mpa. Ngaka ea ba ea mo koala hore a se hlole a e-ba le thari e sa mo tsebisa letho. Ha a khutlela polasing, rapolasi o ile a tsoelapele ho mo beta. Ke ho teneha a etsa qeto ea ho thoba polasing ena, moo batsoali ba hae ba sitoang ho mo sireletsa ka baka la ho tšaba rapolasi. A ea iphelela likotopong toropong. Moo teng a kopana le monna e moholo haholo ho eena ea ileng a mo utloela bohloko. Ka lebaka la ho ipatlela tšireletso le moo a ka phelang teng, a lumela ho nyaloa ke monna eo. Kamor'a nako e se kae monna eo a hlokahala, 'me a iphumana a se a le literateng hape.

Thembi o phetse bophelo ba hae a ntse a tsoa a kena sekolo, a e-ea a khutla literateng. A elelloa hore ho na le bana ba bang ba phelang joaloka eena. A ipotsa ka thata, a re: "E kaba ke tla etsa'ng ka bophelo ba ka?" A qala ho phutha bana ba bang ba phelang joaloka eena, 'me a buisana le monna e mong ea seemelong sa literene ka boemo bona, a re: "Ha re na moo re lulang teng. Re bangata, ebile ho na le bana ba banyenyane har'a rona." Monna enoa a mo batlela moo a ka lulang teng. Hamorao Thembi a elelloa hore o na le tšoaetso ea kokoana-hloko HIV, le hore batho ba se ntse ba bua ka boemo bona ba hae. Moholo e mong oa Kereke a re ho eena: "U se hlole u etla kerekeng le bana bana; re se re tla tšoara litšebeletso moo le lulang teng." Litšebeletso li ile tsa tšoaroa makhetlo a mabeli feela, eaba ha ho sa na motho ea ikhathatsang ka bona. Hajoale Thembi o lula le bana ba 47, 'me ho tletse habohloko. Leha ho le joalo ba ikutloa ba le lapeng. E mong oa bana bana o qetile lithuto tsa hae tsa molao; ha e mong a qetile tsa ho sebetsa le batho. Ba bang ke ba holofetseng; ha ba bang ba na le tšoaetso ea kokoana-hloko HIV. Thembi o ntse a tsoelapele ho ba "ma" ho bona kaofela.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Ke ka lebaka la'ng rapolasi a ileng a atleha ho beta Thembi kamehla, a sa nkeloe khato ea letho?
2. Ke'ng eo u bonang eka e ile ea etsa hore Thembi a ipotse potso ena: "Ekaba ke tla etsa'ng ka bophelo ba ka?"
3. Leha Thembi a shebahala a khotsofetse ke bophelo ba hae hajoale, na bo ka ntlafatsoa? Ka tsela efe?

Qeto Khahlanong le Peto

Thabo haesale a itšebeletsa ka thata bophelo bohle ba hae. Joale o ne a se a iphelela ha monate le mosali le moralinyana oa hae ea inotši Nono. Ka le leng ha a ntse a le ka phaposing eo a sebeletsang ka ho eona ha fihla molaetsa o potlakileng o tsoang ho mosali oa hae, a re: "Tloo hae hang-hang! Potlaka!" Eena a botsa: "Ke'ng? Ho hlahile'ng?" Mosali a re: "Tloo, re u hloka ka potlako!" Ha a fihla hae a bolelloa hore moralinyana oa hae ea lilemo li leshome o betiloe. Pele ausinyana o ne ntse a tšaba ho bolella batsoali hofihlela a tsoa ka nete ha ba ntse ba buisana le m'ae ka tsa thoabalano le boikarabello. Hang-hang Thabo a batla ho tseba hore na ke mang ea betileng morali oa hae; 'me mosali oa hae a mo araba ka lentsoe le thothomelang, a re: "Ke mora oa mosali eane ea kileng a sebetsa le rona."

Thabo o ne a sitoa ho amohela khehlepehali ena ea taba. Ka hoo eena le mosali oa hae ba leka ho fumana thuso ka ho ba litho tsa mokhatlo oa ba ikopantseng khahlanong le peto. Phuthehong e 'ngoe a ipiletsa ho ba bang ka mantsoe ana a bohloko: "Ha ke tsebe seo ke lokeng ho se etsa. Kea le kopa, nthuseng! Ha ke hloke lithapelo tsa lona. Haeba le rata ho rapela ikeleng mahalona le eo rapela teng moo ke sa tlo le utloa ha le ntse le mpuela lintho tse nkhatellang moeeng. Ke batla ho tseba seo ke lokelang ho se etsa ho buseletsa morali oa ka seriti seo a se amohiloeng ka ho betoa."

Empa joale lintho tsa mpefatsoa le ho feta ke hore ha eena Thabo le Maria ba isitse Nono ngakeng, ha fumanoa a e-na le tšoaetso ea kokoana-hloko HIV. Thabo ka khalefo eohle, a re: "Ke tla bolaea ntja ena e betileng morali oa ka! E tla lefa ka hloho ea eona!" Ha ngaka e leka ho ba rapela hore ba mpe ba buisane le monna eo, Thabo a halefa le ho feta, a re: "Ha ho letho leo nka le buang le eena! Ke batla ho mo bolaea qha!" Hamorao mohokahanyi oa sehlopha sa ba ikopantseng a etela lelapa la Thabo ho bona hore na ba ntse ba e-ea joang. Thabo a re: "U ke ke be ua lumela hore ke qeteletse ke fumane matla a ho buisana le monna eo ea betileng morali oa ka. O lumetse molato le ho jara boikarabello bohle ba ketso eo ea hae. Hajoale, moralinyana oa rona, hoba a alashoe, o bonahala a le hantle... E se e ka a sala a le joalo. 'Nete ke hore re le lelapa ketsahalo ena e re entse khokanyan'a phiri."

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U ka re'ng ka tsela eo Thabo a ileng a nka litaba ka eona hang hoba a utloe ka tsa peto ea morali oa hae?
2. Ke hobane'ng mokhatlo oa batho ba ikopantseng ho thusana o ile oa ba bohlokoa ho lelapa la Thabo?

5. Sechaba se Etsa Moralo oa Mosebetsi

1. Ho ka etsoa jang ho hlopha ketelo ea malapa a hlokanang tšehetso?
2. Batsali ba ka thusoa joang ho nka boikarabello ba ho ruta bana ba bona ka tsa bona le bosali?
3. Etsa moralo o ka khotlaetsang malapa ho rapela hammoho, ho ja hammoho le ho etsa lintho 'moho.
4. Memela bohle ba nang le thahasello lipuisanong tsa ho hlopha bocha tse bohlokoa mekhoeng le meetlong ea khale.
5. Ke mang ea ka etsang moralo oa ho ruta tsa bochaba a ba a fana ka tsebo le thahasello ho tsa balimo?

Ho Tšehetsana

1. Litlhoko tsa Botho Lia re Qholotsa

Phuputso ea Lithuso Letloleng la Kholiso ea Bana

Sipho ke leseanyana mekhukhung. 'M'ae ke mophaphathehi ea tsoang Rwanda, ha ntat'ae eena a se a bolailoe ke AIDS. Sipho eena o hlahetse Afrika Boroa. Empa kaha e le bahloki ba se nang le ea ho palama feela, ba ile ba sitoa ho ea ngolisa tsoalo ea ngoana. Kaha 'm'ae a sa sebetse o ne a lokela ho fumana thuso letloleng la kholiso ea bana hore a tle a tsebe ho holisa Simpho hantle. Empa ngoana o ne a sena bukana ea boitsebiso hobane tlhaho ea hae e sa ka ea ngolisoa ka molao. Ka lebaka lena, ha 'MaSipho a kopa lithuso letloleng o ile a bolelloa hampe feela ke ea ikarabellang hore ha a na tokelo ea ho fuoa thuso letloleng leo.

Balumeli ba bang ba Kereke ea moo ba ile ba hlabeha haholo ha ba utloa litaba tsena, 'me ba ipopa ho ea buella ngoana enoa. Ba ile ba romella maqosa a mang li-ofising tsa lekala la mahae. Ba koloka moo lihora-hora. Qetellong ba kopana le ea ikarabellang, 'me ka hlomphe ba mo hlalose maemo a litaba. Ba hlalosa hore ngoana enoa ke letsoalloa la Afrika Boroa, 'mae o hloka thuso ea ho mo holisa hantle e leka 'nete. Ba supa hore le molao o re a ka fumana thuso letloleng la kholiso ea bana. Leha ho le joalo ea ikarabellang moo a hana ho ba mamela. A ba bolella hore ba ke ba shebane le tsa bona, 'me ba mo tsoele ka ntlo. Ba leka ho buisana le eena empa a se ke a ba natsa. A itsoellapele ho qoqa le mosebetsi 'moho le eena ka puo ea habo. Ha a ka ba fa le pampiri feela eo ba ka e tlatsang.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Na u s'o kile oa utloa taba e kang ee? Qetello ea eona e bile efe?
2. Na Sipho o na le monyetla oa ho hola joalo ka bana ba bang?
3. U ka reng ka boitšoarō ba mosebeletsi oa 'muso? Ho ka etsoa eng maemong a tjee?

Tlaleho Sepoleseng

Nomsa le Patrick, bana ba lilemo li 15, e ne e le metsoalle ea hloho ea khomo. Hangata ba ne ba geta nako e telele ba qoqa 'moho. Ka letsatsi le leng ka mor'a sekolo, ba iphumana ba le babeli feela ka tlung ea bo Nomsa, ba lutse sofeng. Ba qala ho akana. Litakatso tsa Patrick tsa phahama, 'me a qala ho phopholetsa mese ea Nomsa. Nomsa a mo thiba, a re: "Joale u etsa'ng?" Patrick eena a araba, a re: "Ha re hle re tsoelepele, re bontšane lerato lena leo re ratanang ka lona." Nomsa a hana, a re: "Che! Re sitoa ho etsa joalo lilemong tsena tsa rona." Ēmpa Patrick eena a tsitlallela hore ba roabale 'moho. Ha Nomsa a bontša hore o hana a se a tiile, a mo beta. Bosiung ba tsatsi lona leo Nomsa a bolella ausi'ae se etsahetseng. Eena a mo araba ka ho re: "Ke utloile seea-le-moeeng hore ntho e joalo ha e etsahala re lokela ho e tlalehela sepoleseng." Ba etsa qeto ea hore sena ke sona seo ba tla se etsa.

Hoseng ka le hlahlamang ba ea sepoleseng. Lepolesa la kopa Nomsa ho hlalosa sohle se etsahetseng kapele ho sechaba se neng se emetse ho sebeletsoa. Ha a leka ho buela tlase la re a phahamise lentsoe. Ha le geta la ba kokomatsa moo lihora tse peli kaofela. Kamor'a moo lepolesa le leng la ba bitsetsa ka tlung e 'ngoe e nyenyane, 'me la laela Nomsa ho qala litaba tsa hae qalong. Joale la mo botsa hore na o ile a etsa'ng ho phephetsa moshanyana eo; na ha a tsebe hore hang ha moshanyana a tsohelo a se a sitoa ho ithiba. Kamor'a metsotso e ka bang 20 la bolella Nomsa hore a khutlele hae, a le bale ka taba tseo. Eaba Nomsa le ngoanabo ba tloha sepoleseng ka likhapha. Nomsa ha a ka hlola a phetela mang kapa mang taba tsena, 'me a leka ka tsela tsohle sekolong ho se kopane le Patrick. Ereka ha mapolesa ha a ka a etsa letho ka taba ena, ha ho motho ea kileng a etela Nomsa ho mo hlaba malotsana. Ha ho litlhatlhobo tse ileng tsa etsoa ke bo-kea-tseba.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U ka re'ng ka boitšoarō ba Nomsa?
2. Na Nomsa o ne a phephelitse moshanyana eo hore ba roabale 'moho? Beha mabaka a maikutlo ana a hau.
3. U ka re'ng ka boitšoarō ba mapolesa? U bona eka ho ka etsoang ka ntho e tjee?

2. Lentsoe la Molimo le Bua le Rona

Esaea 61: 1-3 Sechaba sa Molimo se tsosoa molota

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Hlalosa seo u se utloisisang ka lipolelo tsena:
 - ♦ “ho bolella mafutsana molaetsa o molemo”
 - ♦ “ho phatlalletsa bathopuoana tsa tokoloho”
 - ♦ “hore ba chankaneng ba tla lokolloa”
 - ♦ “ho tšelisa bohle ba leng bofifing”
 - ♦ “ho ba nea moqhaka o khabane bakeng sa molora.”
2. Palo e e re'ng ho ho uena malebana le tšehetso e lokela ho etsetsoa ba tšoeroeng ke HIV/AIDS?
3. Palo e e ruta bacha ho etsa'ng moo ba phelang teng?

Jakobo 2:14-24 Tumelo e bontšoang ka mesebetsi

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Ak'u akaretse molaetsa oa mantlha palong ena ka mantsoe a seng ma kae.
2. Palo e e re'ng ka bophelo ba bacha matsatsing ana?
3. Bakriste ba phelang 'moho ba ka ithuta'ng mantsoeng ana malebana le ba ka nang ba tšoaetsoa HIV/AIDS?

3. Kereke ka Thuto ea Eona e Bua le Rona

Re ipiletsa bocha ho Bakriste bohle hore ba hopole hore ba bilelitsoe ho phethahatsa. Lengolong la rona holim'a tsoelopele ea lichaba re ile ra ipiletsa kamatla ho bohle ho ba bo malala a laotsoe, ra re: “Balumeli ba phethe mosebetsi oa bona oa ho nchafatsa meralo e otlohileng ea bophelo. Haeba mosebetsi oa balisa ba Kereke ke ho ruta le ho toloka melao ea boitšoarō, ke boikarabello ba balumeli, kante ho tika-tiko kapa ho emela litaelo, ho bona hore moea ona oa Bokriste o thophothela mekhōa, meetlo, melao le meralo ea batho ba phelang le bona.”

Bohle ba ke ba itekole hore na ba entseng ho fihlela joale, 'me ba saletsoe ke'ng. Ha ho ea lekana ho bua ka meralo, merero e metle ea mebuso, kapa ho supa kamoo toka e leng sieo kateng, le ho bua lipuo tsa bapofeta. Lipolelo tsena tsohle ha li na thuso ha li sa felehetsoe ke mesebetsi e nang le litholoang le boikarabello ba motho ka mong. Ho bonolo ho jarisa ba bang boikarabello ba ho hloka-hala ha toka ha motho ka boena a sa fetoha, 'me a sa sokoloha. Boikokobetso bona bo tla hlakola boikhabo le khethollo, bo be bo qobise batho ho lahla tšepo mosebetsing ona o bonahalang o se na khutlo.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Hlalosa seo u se utloisisang ka:
 “e mong le e mong o na le kabelo boikarabellong”
 “tšokoloho ea motho ka mong ke ntho ea mantlha.”
2. Seratsoana se seo re qetang ho se bala se re ruta’ng malebana le boikarabello ba batho ba phelang ’moho ba ho thusa ba hlabehang?

4. Ho Nchafatsa Maphelo a Rona

“Sechaba Khahlanong le Tlhekefetso”

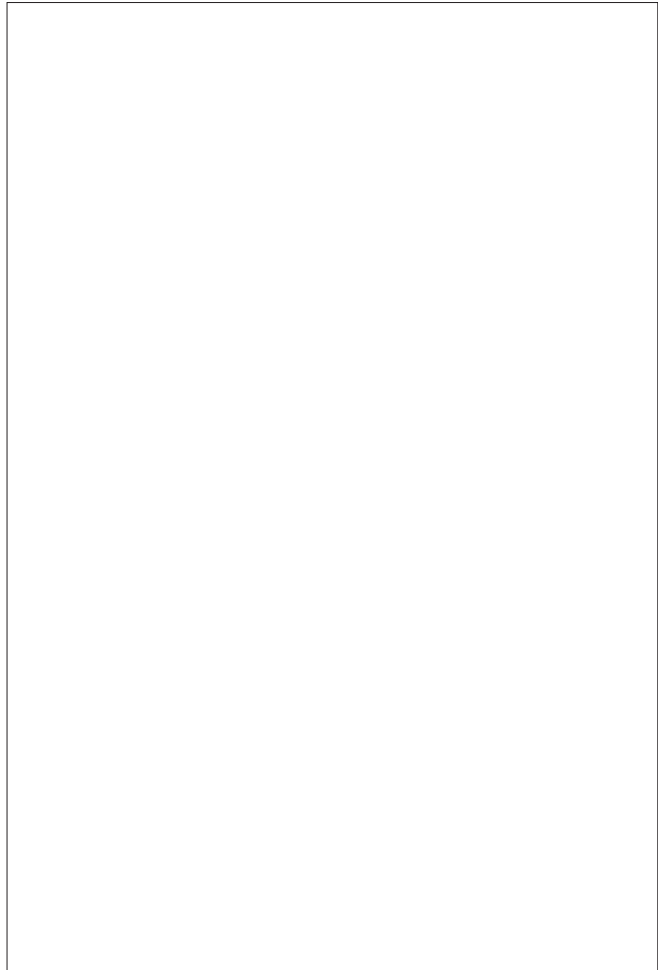
Batho ba seng ba kae ba ahelaneng mane North West Province ba ile ba hlokomelisoa ke klinike ea bona hore peto le tlhekefetso ka mokhoa oa motabo li jele setsi moo mo ba phelang teng. Ka hona ba ile ba ipopa, ba ba ba kothaletsa ba bang ho ikopanya le bona ho theha sehlopha se bitsoang “Sechaba Khahlanong le Tlhekefetso”. Litho tsa mokhatlo ona li ile tsa ea sepoleseng ho ea buisana le mookameli oa setsi seo. Ba mo kopa ho ba fa sebakanyana sa moo ba ka tsebang ho sebetsana le litaba tsa mofuta ona hona setsing moo. Ha batho ba ne ba fihla ba tlaleha tsa peto kapa tlhekefetso ba ne ba fetisetsoa ho litho tsena tsa “Sechaba Khahlanong le Tlhekefetso”. Liphofu tsa ketso tsena tse malimabe li ne li fuoa likeletso, ‘me li romeloa litsing tsa tšebeletso ea tsa bophelo. Hape litho li ne li thusoa ho ithalosa mapoleseng, li felehetsoa ho ea bona ngaka le ha li ea khotla. Litho li bile tsa fumana lephephenyana le nang le libethe tse 4 le batho ba ka thusetsang. Tsena le tsona li ne li le hona moo mapoleseng bakeng la ba sitoang ho khutlela hae ba sireletsehile.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. “Sechaba Khahlanong le Tlhekefetso” e ile ea tlisa phetoho e fe maphelong a batho ba habo bona?
2. U ka re’ng ka karabo ea mookameli oa sepolesa?
3. Na u tseba mokhoa o kang oo oa ho thusa ba hlekefelitsoeng? Ak’u o abelane le ba bang.

Ho Thusa ba se nag Matla a ho Iketsetsa

Mokhatlo oa Toka Sechabeng oa Parishe o ile oa elelloa hore bana ba bangata ba tšeroeng ke AIDS, bao boholo ba bona e seng e le likhutsana, ha bana le sengoathoana sa bohobe feela. Bo-nkhonoa bona ba ba hlokomelang ba futsanehile hoo ba hloloang ho ba thusa ka letho. Boholo ba bona ha bana mangolo a boitsebiso a hlokahalang, ka hona ba sitoa ho fumana lichelete tsa bona tsa boqheku. Mokhatlo oa Toka Sechabeng oa Parishe o ile oa etsa qeto ea ho fuputsa malapa ao ho oona ho nang le bonyane setho se le seng se nang le HIV/AIDS, 'me se nang le tokelo ea ho fumana lithuso letloleng la khuliso ea bana, kapa la lipenchene kapa ho la ba nang le bokooa. Ba ne ba ba fumanela lipampiri tseo ba lokelang ho li tlatsa, ba bile ba ba thusa ho li tlatsa. Hamorao ba ne ba ba felehetsa ho li isa mafapheng a 'muso a lokelang ho li sebetsa; e be ba salama basebeletsi ba 'muso ho fihlela tsohle li lokile, 'me batho bana ba Molimo ba fumane litsiane tsa bona.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Mokhatlo oa Toka Sechabeng oa Parishe o ile oa tliša phetoho e fe maphelong a baahi ba moo?
2. Ke litsebo li fe tse hlokahalang bakeng sa ho thusa batho ka mokhoa oo?
3. Na u se kile ua utloa pale e kang ee? E bolelle ba bang.

5. Sechaba se Rala Mokhoa oa ho Sebetsa

1. Thea Mokhatlo oa Parishe o ka buellang bana, maqheku, ba tšoeroeng ke HIV/AIDS le likhutsana ka:
 - ho ngolisa bana bakeng la litsieane tsa bana, maqheku ho fumana litsieane tsa oona, ba tšoeroeng ke AIDS le likooa ho fumana litsieane tsa bona. Hona ho ka 'na ha qosa hore ba thusoe ho fumana libukana tsa bona tsa boitsebiso, mangolo a tsoalo, joalo-joalo.
 - ho batlela bana sekoloi, haholo likhutsana le ba se nang chelete ea sekolo, liaparo tsa sekolo, libuka, joalo-joalo.
 - ho felehetsa ngoana ho ea ngolisa sekolong letsatsing la pele.
 - ho ipiletsa ka matla ho ba ikarabellang thutong sebakeng seo haeba ngoana a hanoa sekolong.
2. Ho tsomela likhutsana le maqheku a li hlokomelang lijo mafapheng a ntšetsopele ea sechaba.
3. Ho isa bana ba lilemo li 1-7 litsing tsa bophelo tse haufi ho ea fumana litšebeletso tse sa lefelloeng.
4. Ho ruta bo-'me le bana ka litokelo tsa bona tse Molaong oa Motheo.
5. Ho theha parisheng setsi sa ho buella batho molaong le ho ba tsebisa tse hlokahalang, le ho thusa ba mahlomoleng le ba hlokaang.
6. Ho sebeletsa hore mafapha a 'Muso a ananele mokhatlo o buellang litokelo tsa mafutsana.
7. Ho buella likolo tsa sechaba makaleng a lokelang a 'Muso ho fepa bana.
8. Ho etsa sehopotso sa ba bolailoeng ke AIDS, e kaba ka:
 - ho haha sehopotso sa bona le sebaka seo batho ba ka ba ngollang mangolo ho sona.
 - ho hlophisa linako tsa ho rapella ba kulang le malapa a bona.
 - ho etsa likhabisonyana tseo ho tsona e mong le e mong ea bolailoeng ke AIDS a ka hopoloang.
9. Na sephlopha sa lona se ka ba le litlhahiso tse ling?

Bophatlalatsi

1. Litlhoko tsa Botho lia re Qholotsa

John le tsa Thoabalano

John, moshanyana ea lilemo li leshome le metso e supileng, o ne a tsamaea seterateng se phetheselang. Ka pokothong ea hae o ne a nkile khohlopo eo a e filoeng ke motsoalle e mong oa hae. Ha a phahamisa mahloo a b ona leboteng setšoantšo se seholo sa monna le mosali ba mamarelaneng ka mokhoa oa thoabalano. Mantsoe a se felehetsang a ne baleha tjena: "Re roabalane kapa re se ke ra etsa joalo?"

John ha a khutlela hae o ne a ntse a inahana ka litaba tsena. A ikutloa a le sebete ho buisana le ntat'ae ka tsa thoabalano. Empa ntat'ae a iphathahanya ka ntho tse ling, a hana ho kena tabeng tsena. Ka letsatsi le hlahlamang ha John a le sekolong, nakong eo ba rutoang ka tsa thoabalano, ba bolelloa hore haeba ba batla ho etsa thoabalano ba sebelise khohlopo.

Eare a sa ntsane a ferekane ke taba tsena, kaha e ne e le mosebeletsi oa 'misa, a ea batla tlhakisetsa ho moprista oa hae. Eena a mo bolella hore a se etse thoabalano pele ho lenyalo. Mantsiboeeng ao John a kopana le kharebe ea hae Suzy ea neng a e-na le tšoaetso ea kokoana-hloko HIV leha a ne a so bolelle John. John a mo kopa likobo, a ntse a ipolella ka pelong, a re: "Bophelo bona ke baka. Nka etsa seo ke se ratang ka bona. Ka thoko ho mona, e mong le e mong o etsa ntho ena; ebile ke na le khohlopo..."

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Maikutlo a hau ke a fe ka setšoantšohali seo John a ileng a se bona seterateng?
2. U hopola hore ke hobane'ng ntat'a John a sa kang a rata ho bua le eena ka tsa thoabalano?
3. U bona eka John o ile a qetella a fihletse tharollo pherekanong ea hae joang? Uena u ne u ka etsa'ng ha u ne u le maemong a hae?

Thoabalano ha Joale kapa ha Morao?

E ne se le nako joale Tom le Nomsa ba roabala 'moho. Ka le leng Tom a bala tsebiso e 'ngoe pampiring ea Kereke e Katholike. Ho ne ho memeloa bacha ho ea phuthehong ea Moralo oa ho Fetola boitsoaro. Tom ha a tsebe hore na ke hobane'ng a ileng a ikutloa a e-na le thahasello ea ho ea phuthehong eo. A buisana le mosuoe e mong ka tsebiso eo, 'me eena a lokisetša bana ba sehlopha seo kaofela ho ea phuthehong eo.

Phuthehong libui tsa bontša bohlokoa ba ho arolelana likobo le hore ketso eo e lokela ho etsoa feela ke batho ba seng ba tlamahane 'moho bophelo bohle ba bona. Tom a elelloa hore sena ke sona seo e sa leng a labalabela ho se utloa. Empa o ne a ipotsa ka thata hore na ha a bolella Nomsa taba ena o tla mo nka e le motho ea joang. U n'a ipotsa, a re: "Ebe o tla ntšeha, kapa o tla nkuka ke se ke se monna oa sebele?" Ka le leng ha a se a khutletse hae, a iteta sefuba a mo bolella mehopolo le maikutlo a hae. Ho makaleng ha hae, Nomsa a mo bolella hore le eena e se e le nako a e-na le maikutlo a tšoanang.

Ba buisana nako e telele, 'me ba qala ho elelloa hore ba lumellana ntlheng tse ngata. Mohlala: Nomsa o ne a se a etsa thoabalano ka tloaelo feela, e seng hobane e mo natefela. Tom a re ho eena: "Le 'na ke ne se ke ikutloa ke tlamehile feela ho roabala le uena leha ke sa natefeloe esere oa 'makalla." Ba elelloa hore bothata ba bona ke hore nako eohle ho kopana ha bona e ne le ho roabala 'moho. Ba ne ba sa iphe nako ea ho ba 'moho ho qoqa feela, le ho tsebana e le batho. Le teng ba ne ba susumetsoa ka sekhahla ke thaka tsa bona tse hopolang hore batho ba bacha ba tlamehile maoto le matsoho ho etsa thoabalano.

Kajeno Tom le Nomsa ba kopana khafetsa 'moho le bacha ba bang ba bona litaba tsa ba joaloka bona. Ka nako e 'ngoe ba ea libakeng tsa boithabiso 'moho, ba bine kapa ba eo shebella litšoantšo. Ka nako e 'ngoe ba ikotlolla maoto feela mabenkeleng a maholo, ba ntse ba boha tse rekisoang, 'me ba thabetse hoba har'a 'melimeli o eang holimo le tlase le ho utloa lerata la moo. Ha ba khathetse ba lula fatše ho inoella kofi le ho itjella tse mapholi.

Tom le Nomsa ba qala ho natefelo a ke bophelo ka tsela ena. Ba qala le ho tsebana ka mokhoa o tebileng. Ba na le tšepo ea hore ka le leng ba tla nyalana, 'me ho arolelana likobo e be karolo ea bophelo ba bona ka botlalo. Khafetsa, ha ba tsamaea ba tšoarane ka matsoho, Tom o sheba Nomsa ka mahlo a tletseng lerato, o re: "Ke leboha Molimo hore ebe ke ile ka bona tsebiso eane pampiring!"

Lipotso tsa hoThuisoa

1. Tom le Nomsa ba ile ba utloa tšusumetso e boima ho thaka tsa bona ea hore ba lokela ho etsa thoabalano. Na u bona eka tšusumetso ee e ile ea atleha? Ho thata ha kae ho hlola tšusumetso ee?
2. U na le maikutlo a fe ka qeto ea Tom le Nomsa?
3. Ak'u ngole lethathamo la tse ka etsoang ke bacha ho ithabisa ba sa kene ho tsa thoabalano.

2. Lentsoe la Molimo le Bua le Rona

Phallo 2: 23-25 Ho nka lehlakore la ba hateletsoeng

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. “Molimo a utloa selo sa bona.”
Ke mang kajeno ea utloang selo sa ba nang le bohloko ba HIV/AIDS?
2. Sechaba seo o phelang le sona se ka etsa'ng ka melaetsa ea bophatlalatsi e ferekanyang bacha?

Luka 10: 25-37 Mosamaria ea molemo o pholosa ea khakhathiloeng

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Bajuda a ne a nka Basamaria joang? Ke ka lebaka la'ng Mosamaria eo a ileng a thusa Mojuda ea khakhathiloeng?
2. Mohaeno ke mang?
3. Setšoantšo see se re ruta'ng ka batho ba nang le boloetse ba HIV/AIDS?

3. Kereke ka Thuto ea Eona e Bua le Rona

Mongoaheng ona oa rona bophatlalatsi le mekhoha ea ho buisana le ho fetisa melaetsa li boemong bo holimo-limo. Ka hona thuto ea Kereke le tsela ea ho tebisa tumelo li ke ke tsa phethahala kantle ho tšebeliso ea mekhoha ena ea sejoale-joale.

Ha re sebelisa mekhoha ena ho hasanya Molaetsa o Molemo, Lentsoe la Molimo le tla pharall le libaka tse ngata. Mekhoha ena e thusa hore Molaetsa o Molemo o fihle ho limileone tsa batho. Kereke e ka iphumana e le molato pel'a Morena haeba e lesa ho sebelisa mekhoha ena e matla eo kelello e chatsi ea motho e ntseng e e matlafatsa letsatsi ka letsatsi. Ke ka eona mekhoha ena Kereke e tsebang ho hoa Molaetsa o behiloeng paballong ea eona e le "lihlohlong tsa matlo". Mekhoha ena e fetohile sefale se matla sa sejoale-joale. Ka eona Kereke e atleha ho bua le matšoele-tšoele.

Leha ho le joalo mekhoha ena e mecha ea ho hasa Molaetsa e-na le qholotso ea hore leha e le mona e tseba ho fihlisa Molaetsa o Molemo bathong ba bangata ka kotloloho, Molaetsa o ntse o lokela ho thophothela matsoalo le lipelo tsa batho ka tsela eo e mong le e mong a tla ikutloa eka o tobisitsoe ho eena a inotši, 'me o mo qholotsa hore eena ka boeena a hle a inehele ka setotsoana.

Evangelii Nuntiandi,#45

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Mopapa o sebelisa mantsoe a fe ho bontša kamoo a ananelang tsa bophatlalatsi?
2. Ke qholotso e fe eo Mopapa a e behang malebana le tšebeliso ea bophatlalatsi?
3. Tsa bophatlalatsi li ka sebelisoa joang ho thusetsa litabeng tsa HIV/AIDS?

4. Ho Nchafatsa Maphelo a Rona

Boikamohelo ba Agnes malebana le HIV

Agnes, ea lilemo li 41 o phetse a e-na le tšoaetso ea kokoana-hloko HIV ka lilemo tse 9. O ne a tšoaletsoe ke monna oa hae, ea hloka hetseng ea ile a hloka hala lilemo tse hlano tse fetileng a boloa ke lefu la serame matšoaefong le tsoetsoeng ke AIDS.

Agnes mokatholike ea matla, o ne a se na motho ea ka buang le eena ka maemo ana a hae. O ne a tšaba hore o tla khesoa ke baahisane. Qetellong a ikopanya le Sr. Maria ea neng a sebetsa ka mafolo-folo parisheng. Sr. Maria a mo tsebisa hore hase eena feela ea nang le tšoaetso parisheng. Sr. Maria a etsa tlhahiso ena: "Ke'ng ha le sa ikopanye 'moho?" Mantsiboeeng a mang sehlopha sa bo-'me sa kopana ho phoka tee.

Qalong ho ne ho se ea phutholohileng; empa khabareng ba fumana hore kaofela bana le thahasello morokong. Joale ba qala ho abelana ka mosebetsi oona oo kaofela ba o ratang. Ntho eona ena ea ba thusa hore ba buisane ka lefu le ba tšoereng. Butle-butle ba theha setsoalle 'me ba tseba ho thusana.

Ka le leng Agnes a etsa tlhahiso ena: "Ke'ng ha re sa qaleng ho loha le ho roka masela? Mohlomong ha re ka sebetsang 'moho re ka tseba ho fumana bareki." Sr. Maria a ikopanya le Mrs. Levy, mosali ea okametseng lebenkele le rekisang thepa ea mesebetsi ea matsoho. Eena a thabela ha basali bana ba ka mo rekisetsa tseo ba li entseng. Bahahlaoli ba bangata ba potang le sebakeng seo sa thekiso ba thabela meloho le masela a khabisitsoeng ka matsoho. Tsena hangata o li beha moo hore ba ithekele, 'me ba etsa joalo ka thabo. Kajeno e se le lilengoana li se kae Agnes a se a sa kule haholo - ehlile o ikutloa a pela hantle hoo mantsiboeeng a mang le a mang a ithapollang ka ho tsamaea ka matla kahar'a motse. Ho feta moo o rekiselitse mosali e mong ea molemo oa le-Amerika mosebetsi oo a o entseng ka matsoho, 'me eena o mo tšepisitse hore o tla o rekisa lebekeleng la hae Amerika. Agnes le metsoalle ea hae ba ikutloa hore ke tokelo ea bona hore ba phele.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U bona eka pale ee ea Agnes e ka bapisoa joang le ea John?
2. Ke'ng e ileng ea thusa Agnes le metsoalle ea hae ho se itoutise ka lefu la bona?
3. U ka re mosebetsi oa Sr. Maria e bile o fe?

Sipho le tsa Thoabalano

E ne se le nako joale Sipho a robala le kharebe ea hae. Joale ba ile ba qabana, a tseba ho ipoloka ho se ho kae. Ha ka ba fumana kharebe e 'ngoe hoo a bileng a nahana hore ha a hloke ho arolelana likobo le mang kapa mang. O ile a qala hoba le metsoale e mecha ea bo-'me le bo-ntate, 'me a utloa monate oa bophelo ha a na le bona.

Ka le leng ha a ntse a bala koranta e 'ngoe a fumana e kentsoe pampitšana kahare e bitsoang "Bua le Rona". Leqepheng la eona le ka ntle ho ne ho e-na le setšoantšo sa monna le mosali ba mamarelaneng. Monna o ne a sa apara letho ho tloha thekeng ho ea tsoa hlohong. Mosali le eena o ne a sa apara letho. Sipho a qala ho inahana ka thata a re: "Na ebe batho baa ha ba sa na le khoele thekeng?" Ha a ntse a bala, 'me a sheba setšoantšo sena a qala ho tsohelo. a re ka pelong: "Ba re bolella hore khohlopo e ea sireletsa. Batho bana ba shebahala ba e sebelisa, feela ba ntse ba utloa monate!"

Nakong eo a qetang ho sheba maqhephe 'ohle a pampiri o ne ikutloa a hloka ho roabala le motho. "E be ke tla etsa'ng? Ha ke na kharebe, 'me ha ke rate ho beta." O ne a tseba moo basali ba ithekisang ba emang teng. A ea, a fihla a khetha e mong, 'me a roabala le eena. Kamorao ho moo a be se a roabala le eena khafetsa. O ne a itšireletsa ka ho re: "Ho lokile, ke mpa ke itlosa bolutu feela." Kamor'a lilengoana li se kae, a fumana hore o na le tšoaetso ea kokoana-hloko ea HIV. Ka ho tšoha le ka khalefo eohle a hooa a re: "Moleko oa ne oa pampiri!"

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U hopola hore ke'ng e ileng ea etsa hore Sipho a ikutloe a le khotso hoba ba arohane le kharebe ea hae?
2. Uk'u hlalose kamoo u bona bokamoso ba Sipho.
3. Uk'u etse lethathamo la lipampiri, litšoantšo, libuka, joalo-joalo, tse etsang hore batho ba bacha ba ikutloe ba lakatsa ho etsa thoabalano.

5. Sechaba se Etsa Moralo oa Mosebetsi

1. Buisanang ka lingoliloeng tsa hajoale tsa Kereke e katholike katekismeng, mekhatlong ea bacha le likopanong tsa Kereke, joalo-joalo.
 - U ithutile'ng liphuthehong tsee?
 - U ka mema phutheho e buisanang ka lintlha tsee joang?
2. U ka etsa'ng ho matlafatsa lipuisano holim'a tsa HIV/AIDS le bophatlalatsi parisheng ea heno?
3. Ke mesebetsi e fe ea bointlafatso eo u tsebang hore e ka sebetsa parisheng ea heno?
4. Na ho na le batho parisheng ea heno ba etsang mesebetsi e tlisang katleho?
 - Abelana sena le bo-ralitaba ba Kereke e katholike.
5. Tsebo eo rona re le Kereke re fanang ka eona e fapane kae le e fanoang ke bo-rakhoebo.
6. Mamela liea-le-moea tse fanang ka Lentsoe la Molimo.
7. Na sehlopha sa lona se na le litlhahiso tse ling?

Thibelo (Boipaballo)

1. Litlhoko tsa Botho Lia re Qholotsa

Sally le Thuto ka tsa Thoabalano

Sally haesale a e-na le likamano tse ntle le 'm'ae ea neng a itukiselitse kahohle ho ruta morali oa hae ka tsa thoabalano a sa le lilemog tseo a ka utloang. Ba qalile ho buisana ka tsena Sally a sa le lilemo li hlano. Sally, ka ho phutholoha hohle, o ne a ile a bolella 'm'ae ka tsa papali ea bona ea thoabalano le moshanyana ea lilemo li supileng. Ona e bile monyetla oa pele oa 'ma oa ho ruta Sally ka tsa thoabalano. Sally o ile 'ne a tsoelapele ho phutholoha ha a ntse a hola.

Sally ha a le lilemo li 15 a qala ho hlokomela boitšoarano ba ntat'ae. E ne e le moqhobi oa koloi ea baeti, 'me o ne a tloaetse ho nka basali bao a neng a qeta nako le bona bareng, e be o qetella ka ho ea roabala le bona. Ka ho tseba kotsi ea HIV/AIDS, Sally a re ho 'm'ae: "U emetse ho tšoaetsoa AIDS le ho shoa?"

Selemo kamorao ho moo, ha Sally a se a le lilemo li 16, a utloana le moqhobi oa koloi ea baeti ea lilemo li 25. 'M'ae a mo rapela hore a se ke mpe a arolelana likobo le monna eo; a ba a re: "Empa ha u ka etsa joalo, u mpe u sebelise khohlopo." Likamano tseo tsa bona tsa fela, 'me Sally a kopana le mohlankana e mong oa thaka tsa hae. Ha lerato la bona le ntse le hola, ba lumellana ho ea hlahloba boemo ba bona mabapi le kokoana-hloko HIV. Sally a fumanoa a e-na le tšoaetso, ha mohlankana eena a ne a se na eona.

Sally a bolella 'm'ae le lelapa. O ne a hloka tšehetso kaha a ne a boleletsoe hore a ka phela lilemo tse hlano feela. 'M'ae a mo botsa, a re: "Ho etsahetse tje ka tsela e fe? U tsebile tsohle tsa kotsi ea thoabalano. U tsebile le tsela ea ho itšireletsa lefung lena le tšabehang." Sally a lumela hore ba ile ba etsa thoabalano ba sa sebelisa khohlopo. 'M'ae a mo botsa ka ho khathala matla, a re: "Empa hobane'ng? Kapa ke mohlankana ea ileng a u qobella?" Sally a mo araba, a re: "Che 'me, hase eena. Eena o ne a rata ho sebelisa khohlopo, empa 'na ka rata ho ikutloisa thoabalano, nama-nameng." Hajoale Sally le mohlankana oa hae bana le tšoaetso ea kokoana-hloko HIV. Matšelisonyana a bona ke hore leseanyana la bona lona ha le na tšoaetso.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U ka re'ng ka maikutlo a 'm'a Sally ho tsa thoabalano le thuto ea tsona?
2. Leha e le mona Sally a ne a e-na le tsebo, o qeteletse a e-na le tšoaetso ea kokoana-hloko HIV. Hobane'ng?
3. Tsela e ntle ea ho ruta bacha ka kotsi ea ho roabala hohle ke e fe?

Anna a ka Etsa'ng?

Ka le leng Anna, mosali ea lilemo li mahareng, ea tsoang parisheng e haufinyane, a tla ho Sr. Mary ho kopa keletso le tšehetso. A re ho sistere: "Monna oa ka o re ke eena feela eo nkileng ka roabala le eena. Feela o na le nyatsi tse ngata. O ea bareng mantsiboea a mang le a mang, 'me ka nako tse ling o khutla ka meso. Kea tseba hore o rata o tsoa le basali ba bang, feela ha ho na ntho eo nka e buang. Ha a khutla bareng o tla a tahiloa, ka nako e 'ngoe o'a nteteka, 'me hangata o'a mpeta, haholo ha ke hana ho roabala le eena. Ke na le tšabo ea hore basali bana ba se ba mo tšoaletse. Batho ba bua ka AIDS, joale kea tšaba. Empa ha ho letho leo nka le etsang. Ka nako e 'ngoe nkile ka mo kopa ho sebelisa khohlopo, eaba o nteteka le ho feta."

Ka le leng Anna, a se a lahlehetsoe ke tšepo eohle, a ea ho moprista oa hae ho kopa thuso. Mohlomong eena a ka ba le hona ho bua le monna oa hae, a mo hlalose tsa kotsi eo a bapallang ho eona. Mohlomong a ka khaotsa ho mo teteka. Mohlomong a ka mo bontša bohlokoa ba ho sebelisa khohlopo. Empa moprista a tsitsinya hloho feela a bolella Anna ho ipoella hae moo a tsoang teng, le ho amohela sefapano sa hae! Sistere May a tlallana feela ha a utloa tsena, 'me eare phuthehong ea Tikoloho a bolella batho taba ena. Mobishopo a ema ka maoto, a supa Sistere ka monoana, a mo bolella hore a eo joetsa mosali eo hore a behe bophelo ba hae tsietsing, a etse sehlabelo, 'me a ipehe tlas'a monna oa hae!

Ho n'o se na moo Anna a ka tsoang le teng. Ho ne ho hlakile hore a ke ke a fumana tšehetso ea letho Kerekeng ea habo. O ne a se na chelete le oona mokhoa oa ho phela ka ntle ho monna oa hae. Sistere Mary ha a iphumana a imetsoe, 'me a se na matla a ho etsa letho ha a thulana le mathata a tjena, a tlameha ho itokolla mesebetsing eohle parisheng eo likhoelinyana feela kamor'a ketsahalo ena.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Na u ka tseba batho ba bang ba maemong a kang a Anna? Bua ka bona (u sa sebelise mabitso a bona).
2. Ka ho ea ka uena u bona eka Anna o lokela ho etsa'ng ho tloha joale?
3. Ke'ng e hlokisang Sistere Mary matla? Na uena u se kile ua ba maemong a tjee? Ka tsela e fe?

2. Lentsoe la Molimo le Bua le Rona

Maele 7: 6-27 *Bohlokoa ba tataiso le thuto e nepahetseng*

Lipotso tsa hoThuisoa

Khutsang metsotsoana e se mekae le ntse le inahana ka mantsoe a latelang, le nt'o tšohla lipotso tse latelang:

- ♦ “A le latela sa pholo e isoa tlhabong”
 - ♦ “Ha a tsebe hore joale o ea lefung”
 - ♦ “Mahlasipa a mangata se a entse mofela”
1. Mohlankana o kheloha tsela ea ho loka joang?
 2. Ke hobane'ng banna le basali ba nkang tsela e eang lefung matsatsing a kajeno?
 3. Ba ka fumana tataiso e nepahetseng le thuto ho kae?

Barona 7: 14-25

Likhaello tseo motho a li utloang ha a tobane le bothata

Lipotso tsa ho Thuisoa

“Ha ke tsebe seo nka se etsang.” Paulosi ea halalelang o ikutloa a se na matla a ho etsa botle boo a ratang ho bo etsa.

1. O fana ka mabaka a fe khaellong ee ea hae?
2. A ka lokoloha jaong boemong boo?
3. Re etsa'ng ha re iphumana re se na matla mosebetsing oa rona oa parishe?

3. Kereke ka Thuto ea Eona e Bua le Rona

Lerumo leo AIDS e le koetletseng batho bohle le bohale hoo e leng tokelo ea bohle, ka bonngoe kapa ka lihlopha, ho thibela ho ata ha lefu lena. Lintlha tse peli tse lokelang ho eloahloko ke tsena: ea pele ke ho fa batho tsebo ka lefu lena. 'me ea bobeli ke ho ba hlokomelisa ho ba le boikarabello ho tsa thoabalano.

Mekhatlo, haholo 'Musu, e-na le boikarabello ba ho tsebisa batho 'nete ka AIDS, le ho leka ho thibela lefu lena. Batho ka bonngoe ba tlamehile ho bona hore bana le tsebo, hobane ho itima tsebo kaboomo ke sebe. Bo-kea-tseba ba bang le mebuso ba khothaletsa tšebeliso ea khohlopo e le tsela ea ho thibela lefu lena. Leha ho le joalo khohlopo ha e tšepahale kamehla. Haeba motho a sa itšoare ho tsa thoabalano o ntse a le kotsing e kholo ea ho tšoaroa ke AIDS. Ho feta mono, haeba batho ba ka ea le khonngoana holimo hore ha ba sebelisa khohlopo ba sireletsehile, joale thuto ka tsa khohlopo e ka 'na ea ntšetsa pele AIDS ho e-na le ho e fokotsa.

E mong le e mong ea seng a tšoere ke AIDS o tlamehile ho nka boikarabello ba ho bona hore ha a e jale. O lokela ho utloela batho ba bang le ho itšoara hantle ho feta.

Ho se ho ile ha suptjoa ke bang hore mokhoa oa thibela ho ata ha AIDS ke ho tšepahallana ha ba arolelana likobo. Hore lefu lena le se ate, batho ba lokela ho ba le matsoalo le tumelo e ba tlamang ho tšepahallana. Sebe sa ho se tšepahale hase feela sebe sa ho tloa Molao oa botšelela oa Morena Molimo, empa e bile ke sebe sa ho beha bophelo ba e mong tsietsing. Ho tšepahallana ho tla sitisa ho ata ha lefu lena ka mokhoa oa toma.

SACBC 1990

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U tseba ha kae ka lefu la AIDS, le tšoara motho ka tsela e fe, 'me le ka thibelo joang?
2. U ka fumana tsebo le litlhaloso tse nepahetseng kae? Itukisetse ho etsa joalo hona joale..
3. Bacha ba bangata ba lekile litsela tsa ho itlhokomela. Le ka thusana joang le ntse le phela ka thuto ea Kereke?

4. Ho Nchafatsa Maphelo a Rona

Tsela ea ho Fetola Boi tšoaro

Joyce le Thabiso ba sehlopheng sa baithuti ba fetang mashome a mahlano ba ileng ba e-ba phuthehong ea bacha e neng e rala tsela ea ho fetola boi tšoaro. Ho thusa ho ntšetsa pele thuto ena le ho tseba ho lefa tse hlokalang ho ile ha etsa setšoantšo ka lipuisano tsohle. Litho li ile tsa koptjoa ho bua le ho sebetsa joaloka ha eka ho ntse ho sa nkoa litšoantšo. Qalong ho ne ho le thata haholo, empa letsatsing la bobeli tsohle tsa e-ba malulong hoo monka-litšoantšo Siphon e ne se bile eka ha a eo. Joaloka ba bang, Joyce le Thabiso ba ile ba mamela lipuo, ba araba lipotso tse ngotsoeng, ba shebella litšoantšo, ba bapala lipapali, ba etsa litšoantšo, 'me ba botsa lipotso. Ba ile ba elelloa hore ehlile ha ba tsebe hakalo ka tsa thoabalano joalokaha ba ne ba hopola hore ba ea tseba. Ba ile ba utloa hore phutheho ena e ea ba gholotsa, 'me e ba tlama ho iketsetsa khetho ea bona bophelong.

Siphon e ne e le setsebi se hloahloa sa ho nka litšoantšo, ebile o ne a thabela mosebetsi oo haholo. O ne a sa qeaa-qeee ho hlalose tsa batho seo a se etsang. Matsatsing ana a mahlano a phutheho o ile a qala ho khutsa butle-butle. Motho o ne a ka hopola hore ke hobane a shebane ka hloko le mosebetsi oa hae. Empa hamorao o ile a bua le e mong oa barupeli a re: "Ntho e etsahalang har'a bacha bana mona e nkena maling. Joale ke qala ho elelloa kamoo ke se nang boikarabello kateng bophelong ba ka. Ho tloha joale ke tla nka tšobotsi e ncha.

Thabiso eena ha a bua kamoo phutheho ena e tsamaileng kateng, o boletse hore e ne e le khetlo la hae la pele a botsa motho e moholo ka tsa thoabalano, 'me a fumana karabo e otlohileng. Joyce eena o ile a natefelo ke phutheho eohle. O ile a qala ho tseba baithuti 'moho le eena ka botebo, a ba a ikutloa a thabetse

boikarabello ba ho thusana le bona. Ha phutheho e qhalana ho eena e ne eka e ka 'na ea tsoelapele. Leha ho le joalo o ne tatetse ho ea hae ho ea qhatsetsa 'm'ae tsa phutheho ena. Eena le 'm'ae ba hlahloba mosebetsi 'ohle o entsoeng phuthehong, lipampiri le lipotso tseo ba neng ba sebetsa holim'a tsona. Ba sheba likarabo tseo ba ileng ba li fihlela. 'M'ae o ne a makaletse kholo eo a e fihletseng, sepheo sa hae ka bokamoso ba hae le mokhoa oo a buang le eena a photholohile kateng. Pele ha ba ne ba buisana ka tsa thoabalano ba ne ba apareloa ke lihlong feela. Hang-hang 'm'ae a ngolla ba ileng ba lokisa hore phutheho ena e tšoaroe, a re: "Ka nako e telele ke lekile ho bolella Joyce tseo a lokelang ho li qoba. Hona joale Joyce o li qoba ka boena, molemong oa hae! Kea le leboha."

Mesuo ea sekolo seo bacha bana ba neng ba tsoa ho sona ba lebeletse ka thahasello e kholo litholoana tsa phutheho ena. Ba bolela hore haesale phutheho ena e tšaroa sekolo sa bona se fetohile. Baithuti ba bontša boikarabello kamokhoa o totobetseng.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Joyce o ile a bontša boikarabello holim'a tseo a ithutileng tsona ka tsela e fe?
2. U bona eka ke'ng e ileng ea etsa hore Siphon a tebise maikutlo holim'a bophelo ba hae?
3. Boikarabello holim'a tsa thoabalano le boikarabello holim'a bophelo ka kakaretso li nyalana joang?

Bacha ba Arabela Liqholotso

Mary, mooki le mopepisi, o qalile lithupelo ka tsa thoabalano tse seng li jele setsi naheng eohle ea Congo. Batho feela ba se ba koetlisetsoa ho ruta lihlopha tsohle

tša batho, bana le batho ba baholo, hohle moo ba phelang teng. Bakoetlisi bana ba bolela hore kamorao ho koetliso ea lilemo tse hlano ho bile le ntlafalo e bonahalang maphelong a batho. Mafu a likobo le kemaro ea bana li fokotsehile. Bacha ka kakaretso ba itšoare hantle, ba bile ba thahasella tse molemo bophelong.

Parishe e 'ngoe e sebelisitseng moralo ona oa koetliso ka lilemo tse telele e se e na le batho ba 35 ba koetlisitsoeng. Bakatekista seabakeng seo ba eleletsoe hore le batho ba tlang katekismeng ba eketsehile, ho bile ho na le bana bao e seng ba Kereke eo. Ha ba botsa bana bana hore na ke'ng ha ba tla katekismeng moo ba fana ka karabo tse makatsang empa tse fanang ka tšepo; ba re: "Re khalla bana ba kenang katekisma kamoo ba itšoaereng kateng le kamoo ba phelang kateng."

Lipotso tsa ho Thusoa

1. Thuto ka tša thoabalano le ntlafalo ea maphelo a batho li nyalana joang?
2. U bona eka ke'ng e ileng ea etsa hore bacha ba qale ho itšoaara hantle?

5. Sechaba se Etsa Moralo oa Mosebetsi

1. Elahloko lihlopha tse lokelang ho thusoa:
 - U ka etsa meralo e fe ea koetliso bakeng sa batho ba lilemo li 14-25. Sehlopha sena ke sona se kotsing ea HIV/AIDS ho feta tsohle kaha banana le basali ba bachanyana mali a bona e leng hona a phallang ka matla.
 - U ka thusa batsoali ka tsela e fe hore ba tle ba tsebe ho fana ka thuto e nepahetseng, eo bana ba tla tseba ho iketsetsa liqeto tse nepahetseng ka eona?
2. Sebelisa lipale tse kaholimo ho leka ho tsosa moea oa lipuisano le ho thusa ba bang ho etsa liqeto maphelong a bona.
3. Ka kakaretso batho ba batla phetoho maphelong a bona. Ba thuse ho itšepela hore ba ka fela ba fihlela seo ba se batlang, ka ho tsosa thahasello ea bona le ho ba khahlanyetsa moo ba haelloang.
4. Na sehlopha sa lona se na le litlhahiso tse ling?

Moetlo oa Kereke

1. Litlhoko tsa Botho Lia re Qholotsa

“Monna Oa Ka O Na Le Tokelo”

Gladys o ile a tlišoa ke mosebeletsi e mong oa sechaba setsing sa tšireletso ea basali ba khakhathiloeng. O ne a tsamaea le bana ba hae ba bararo, e mong a le lilemo li hlano, e mong tse tharo le leseea le khoeli li leshome le motso mong. Gladys o ne a khakhathiloe joaloka ntja. Leihlo la hae le letšehali le ne le ruruile, mokokotlo o le mali ke metopa, matsoele a le maqeba a ho chesoa ka sakerete. Hamorao re ile ra fumana hore o na le tšoaetso ea kokoana-hloko HIV. Ke ile ka mo amohela lephepheng leo la rona, ka qala pele ka ho fepa bana, ka chenchaleiri a ngoana, 'me ka mo roabatsa. Eaba ke etsa teee, re lula fatše ho qoqa.

Ke ile ka botsa Gladys hore na ke nako e kae monna oa hae a mo khakhatha, a mo hlekefetsa. O ile a re: “E se e le nako e telele, le pele re nyalana o n'a sa ntsa a nketsa tjena.” Joale ka mo botsa hore na o ntse a luletseng le eena nako ena eohle. Eena a nkaraba a re: “Ho ne ho se moo nka eang teng. Ha ne nka ea heso, ba ne ba ta nkhutlisa, ba re ke lokela hoba monneng oa ka. Kaha babo ba ntšitse bohali, a ka iketsetsa ntho eo a e ratang ka 'na.” A tsoelapele, a re: “Ka le leng ke ile ka buoa le moprista oa ka ka taba ena. Eaba o mpollela hore ke rapele Jesu a sokolle monna oa ka. A re Bibe e re mosali o tla ba tlas'a monna oa hae. Kahoo o na le tokelo ea ho iketsetsa seo a se ratang.”

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Na monna oa Gladys o na le tokelo ea ho phelisa ka tsela ee? Hobane'ng?
2. Maikutlong a hau u ka re'ng ka karabo ee ea moprista?
3. U bona eka Gladys o lokela ho etsa'ng ho tloha joale?

Pale ea Ntate Luka

Ke moprista. Ka le leng, mantsiboea, ke ne ke lutse le baprista ba babeli re shebile Televisione. Ntho e 'ngoe e ileng ea hlaha litabeng ea etsa hore re qale ho buisana ka tse bohloko tseo re kileng ra thulana le tsona ha re ntse re sebetsa le batho ba

tšeroeng ke lefu la AIDS. Ra iphumana re se na thuso, re sa tsebe hore na re ka etsa'ng ho thibela ho ata ha lefu lena. Nakong ena ntate Luka o ne a khutsitse, a shebahala a re mametse. Empa o ile a sitoa ho itšoara nako e telele. A be se a bua ka bohale, a re: "Tholang! Tlohang pel'a ka mona! Ke khathetse ke ho utloa ka AIDS le kamoo batho ba re potileng ba shoang joaloka litšintsi. Haele ho bua 'nete 'na ha ke sa ruta ka tsa boitšoaro kapa ka AIDS le tsona likhohlopo. Ha ke tsebe hore na nka hlola ke re'ng. Bacha ha ba mamele; ehlile ha ba tsotelle hore na Kereke e ntse e reng. Ba ea ree tšeha, ba re re siiloe ke linako. Ha ho motho ea re mamelang. Ho shebahala bohle ba rata ho ipolaea." Ke ile ka qenehela ntate Luka; ka utloa bohloko ha ke sheba seo ba bangata ka Kerekeng re se etsang kapa re sa se etseng ho ntša batho hanong la kholumo-lumo ena.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Ke'ng e khathatsang matla lefung lee la seoa la AIDS?
2. Na u na le maikutlo a kang a ntate Luka? Hobane'ng?

2. Lentsoe la Molimo le Bua le Rona

Luka 7: 11-17

Ho utloelana bohloko

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Ak'u khutse, u inahane ka litemana tsena:
 - ♦ "A mo utloela bohloko"
 - ♦ "Se lle!"
 - ♦ "Jesu a mo nea 'm'ae"
2. Re le sechaba re ka bontšha kutloelo bohloko e kang ea Jesu ho ba tšeroeng ke AIDS ka tsela e fe?

Johanne 8: 1-11

Ho se ahlole

Lipotso ta ho Thuisoa

1. Karabo ea Jesu e bile e fe ho ba neng ba rata ho tlepetsa ka majoe mosali ea tšoeroeng ka bofebe? Hobane'ng?
2. U le molateli oa Jesu o ka re maikutlo a hau ke a fe malebana le ba nang le tšoaetso ea HIV/AIDS?
3. U ka sebelisa maikutlo aa a hau joang?

3. Kereke ka Thuto ea Eona e Bua le Rona

Ha ho buuo a ka boitšoarona na ho boleloa hore re be se re lumela-khoela melao eo ho thoeng kea boitšoarona, kapa re lokela ho elahloko likamano tsa rona re le batho le ho nka boikarabello ho amohelana? Ntlha ena ea bobeli e re khanella moo re tla tseba ho amohelana le ho iphapanyetsana ho feta ho boloka melao feela. Seo a sena sa AIDS hase totobatse feela kamoo boitšoarona bo hlephileng ka teng ho tsa thoabalano, empa e supa ho hloka-hala ha lerato le qenehelo ho ba matšoenyehong.

Maikutlo a rona le kutloisiso ea rona ea tsa boitšoarona e ka khona li hole, 'me li tsoelepele. Re feta methati e mengata ho fihlela khohle ea 'nete. Mohlomong seo a sena sa AIDS ke tsela eo Molimo a re qholotsang ka eona hore re tle re tsebe ho baballana, ho tšehetsa ba makhatheng a lefu le ho amohela ka thabo mpho ea bophelo. AIDS hase koluoa feela, e ka 'na ea e-ba monyetla oo Molimo a re nehang oona oa ho hola moeeng le boitšoarong le ho hlalobisa ka 'nete seo sebe se leng sona. Seo a sena sa AIDS se qholotsa tsa bolisa ba rona.

SACBC, 1990

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Babishopo ba hlalosa kamoo Mokriste a lokelang ho hola kateng boitšoarong le boikarabellong. U ka hlalosa taba ee joang ka mantsoe a hau?
2. Ka thoko ho tlhokomelo ea batho ba kulang, ho ja setsi ha lefu lee ho re qosa ho etsa'ng?

4. Ho Nchafatsa Maphelo a Rona

Nonyan'a Tšomong

Maria o holetse mapolasing, e le setho sa lelapa la maburu a thata tumelong ea oona (e le litho tsa Kereke ea Dutch Reformo), 'me a sa sisinyeheng lipolotiking tsa oona. Leha Maria a ne a holisitsoe ka thata hakalo, o ile a qala ho etsa thoabalano a sa le lilemong tse tlase tsa bo mashome a mabeli. Hobaneng ka lefu lena la AIDS, a ea

hlahlaba mali, moo a ileng a fumana hore ehlile o na le tšoaetso ea kokoana-hloko HIV. O ile a utloa eka lefatše le ka ngamoha a kena. A iphumana a sa tsebe seo a ka se etsang. O ne a tšaba ho bolella mang kapa mang. Ka lebaka la tšabo ena ea ho kopana le babo le metsoalle ea hae, le ho tšaba ho khaoloa Kerekeng, a ineha naha, a ea hle Gauteng, moo a ileng a iphumanela mosebetsi, a iketsetsa metsoalle e mecha eo a neng a e-ea le eona likerekeng ka ho fapana.

Hamorao Maria ea e-ba Mokatholike, 'me a ikutloa a amohelohile parisheng ea moo. A boelloa ke thabo ea hae ea pele. Ka le leng a bona tsebiso ea hore ho hlokoa motho ea ka sebetsang lefapheng la AIDS la Tikoloho. Eaba o'a inahana, o re: "Ntho ena ke e tseba ka 'na. Empa ke ea ipotsa hore na ba tla hle ba nkamohela." Ka tšabo le ka tšepo e fokolang a kopa mosebetsi oo. A hla a hlalosa boemo ba hae ka kotloloho. Ka thabo e kholo a makala ha amoheloa. E ne e le lekhetlo la pele a pepesa boemo ba hae ba tšoaetso ea kokoana-hloko HIV, 'me a amoheloa. Boemo bonaa bo hlile ba mo thusa ho fumana mosebetsi.

Haesale Maria a itahletse ka setotsoana ho thusa ba nang le tšoaetso ea HIV/AIDS. Le hona joale o ntse a tsoelapele ho lomosa maphelo a ba hloakang thuso. Ha a fe batho tsebo feela, empa o ba fa le tšepo e ba holisang moeeng. O hlophisa lireterete tsa mafelo a beke bakeng la ba hlokomelang batho ba tšoeroeng ke AIDS. O tšoara lithupelo tsa pholiso, 'me o thusa hore kholumo-lumo ena e fenngoe. O khotsofetse mosebetsing ona. Sena se pakoa ke thabo e khanyang sefahlehong sa hae.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U hopola hore Maria o qeteletse a entse thoabalano hobane'ng?
2. Ha u n'o le mohiri, na u ka bo u ile oa hira Maria? Hobane'ng?
3. Hlalosa hore na Maria o ile a fa batho tšepo, a ba thusa ho amohela boemo ba bona, le ho ba holisa moeeng joang.

Ho Nanabetsa Letsoho

Sistere Anna ha a qala ho ea sebetsa Johannesburg o ile a makalla ho bona basali ba bangata, esitana le banana, ba sebetsa e le liotsoa literateng tsa motse. A etsa geto ea hore a ke ke a makalla ntho ena feela a sa etse letho. A itjoetsa hore o lokela ho etsa ho hong ka boemo bona ba litaba. A qala pele ka ho sebetsa 'moho le litho tsa Salvation Army tse neng li leka ho atamela basali bana ka ho ba ruta Lentsoe le ho ba sokolla. Kamor'a nakoana Sistere Anna o ile a koptjoa ho tloha sehlopheng hobane a sitoa ho sebelisa mekhoha ea bona ea katamelo. Eaba o iketsetsa meralo ea hae. A haha setsi bakeng la basali. A phutha bohle, basebeletsi ba sechaba, baeletsi ho tsa HIV/AIDS, ba nang le boithatelo bo botle ba ho thusa, le ba bang ba nang le thahasello ea ho sebetsa le eena.

Hajoale sehlopha sena sa batho ba nang le tsotello se kenya letsoho ho kopana le basali le banana lihoteleng tsa Hillbrow le Berea. Ba qoqa le bona, 'me ba ba memela setsing ho ea fumana likeletso le lithuso tse ling tse ka ba ntšang lelumeleng lena

leo ba oetseng ho lona. Har'a bona basali ba bangata le banana ba na le tšoaetso ea HIV/AIDS. Ba bang ke makhoba a lithethefatsi le tai. Ba bangata ba tšaba hoesa Hillbrow le Berea bosiu ka lebaka la bokoeta ba moo. Empa ba lokela ho fumana chelete ea ho phela ka litsela tsohle. Ntho ea bohlokoa hajoale ke hore basali bana le banana ba tseba hore Sistere Anna le sehlopha sa batho ba boithatelo bo botle ba teng kamehla ho ba thusa ha ba hloka joalo.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U ka re'ng ka tsela ea tšebetso ea Salvation Army paleng ee?
2. Na Sistere Anna le sehlopha sa hae ho na le phetoho eo ba e tlisitseng kapa ba itšenyetsa nako feela? Hlalosa karobo ea hau.

5. Sechaba se Etsa Moralo oa Mosebetsi

1. Batla litsi tseo basali ba hlekefetsoang ba ka fumanang tšireletso ho tsona.
2. Theha sehlopha sa litho tsa parishe (le banna ba be teng) seo ba hlekefetsoang ba ka tsebang ho ea fumana thuso ho sona.
 - Se tla koetlisoa joang?
 - Ba ka fumana thuso ea koetliso kae?
3. Ho ka etsoa'ng ho buseletsa batho tšepo ee e seng e ba lahlehetse?
4. Sekhobo see sa HIV/AIDS se ka felisoa joang? Phutha sehlopha sa litho tsa parishe se ka ithaopelang ho ea hlahlojoa le ho fuoa likeletso.
5. Etsa moralo oo ka oona o ka tsebang ho thusa batho ho ba le boikarabello ho tsa boitšoarō.
6. Hlophisetsa seretete ea mafelo a beke bakeng la batho ba hlokomelang ba nang le boloetse ba HIV/AIDS.
7. Na sehlopha sa lona se na le litlhahiso tse ling hape?

Botona/Botšehali

1. Litlhoko tsa Botho Lia re Qholotsa

Khutso ka tsa Thoabalano: “Moetlo oa Bo-Ntate ba Bobeli”

Mpogeng o ile a nyamela sekolong nako e telele. Mohla a hlahang, a fihla a pepile ngoan'a moshanyana. Mosuoe e mong ea bitsoang Thuli a khathatseha haholo ke se na seo a se bonang, 'me a botsa Mpogeng ka tsa ngoana eo. Leha e le mona Mpogeng a ne a thahasella ho ntšetsa thuto ea hae pele, 'me a tlameha ho tla sekolong ka ngoana hobane ho se mothoea mo sallang le eena, o ne a bontša tšabo le ho soaba haholo. O ne sa rate ho bua letho ka ngoanaeo. Empa Thuli a mo qophella ho fihlela a buile. Puisanong ea bona ha hlahela hore ntate oa bobeli oa Mpogeng o ne a mo hlekefetsa khafetsa ka motabo. Ha hlaela hore ehlile ke eena ea mo etselitseng ngoana eo. Mpogeng o ile a leka ho itšelisa ka ho re: “Hase 'na feela.”

Kamoraonyana ho moo Thuli o ile a kopa morutuo e mong ho etsa lipatlisiso har'a baithuti ba banana. Ha fumaneha hore banana ba 29 ho ba 226 bao ho buisanoeng le bona ba hlekefetsoa khafetsa ke bo-ntat'a bona ba bobeli. 'Nete ke hore bongata ba bona ba ne se bile ba lumela hore taba ea bo ntate ba bobeli ho roabala le barali ba monna oa pele ke moetlo kapa molao o sa ngoloang. Sekolong banana bana ba ne ba sa bua letho ka taba ena. Feela ba ne ba shebahala ba sa ipatle, 'me ba bonela bokamoso ba bona lerothong. Empa ha ho ea kileng a ba le sebetse sa ho tlaleha taba ena ho ba boholong.

Lipotso tsa ho Thuisoa

- 1. Maikutlo a hau ke a fe ka Mpogeng?**
- 2. U hopola hore ke hobane'ng Thuli a ileng a etsa lipatlisiso har'a baithuti ba banana?**
- 3. Na u lumellana le sephetho sa lipatlisiso tsa Thuli, se bontšang hore banana ba bangata ba ea hlekefetsoa malapeng a bo bona? Ke hobane'ng u lumellanang kapa o hananang le sephetho see?**

Ke Inehela?

Ke moeletsi ho tsa manyalo, 'me ke qeta lihora tse ngata ka beke ke lutse ke mametse mathata ao banyalani ba thulanang le oona lenyalong. Ha ba ntse ba bua, ba itšela ka likhapha ke mamela ka hloko masetla-libete ao ba phelang ka har'a oona. Leha mathata a bona a sa tšoane, sesosa sa oona kaofela ke ho se tsebe ho buisana le ho shebisana litaba. Lenyalo ke tsela e telele e nang le meepa le metheo ea bophelo. Motho o lokela ho bekha tsohle, 'me a li behe moo li lokelang teng. Merabeng e mengata batho ha ba ikhathatse ka ho leka ho bopa likamano tse hlokahalang, hobane monna o nkoa e le eena hloho eo liqeto tsohle tsa bohlokoa li etsoang ke eena. Hoa mosali ke ho holisa bana le ho hlokomela lelapa qha. Lichabeng tsa bo-Europo tloaelo ena e ne e hlaloso ka mantsoe ana: "Monna ke hloho, mosali ke pelo lenyalong."

Kajeno ntho ena ha e sa sebetsa. Basali ba bangata ba se ba ikemetse ka bo bona moruong ka meputso ea bona. Ba bangata ba rutehile ho feta banna ba bona, 'me ba fumana meputso e fetang ea bona. Basali ba bang ba se bile ba re ho se nyaloe ke eona feela tsela e ba fang bolokolohi. Ka hona ho iketsetsa bana kantle ho lenyalo e se le ntho e amohelang. Bolokolohi bona bo tšosa banna haholo. Ke ntho e ncha e tllileng ka potlako, 'me e hlahileng banna lesumatha ba e-s'o itokisetse eona. Ka baka lena, banna ba bangata ba tlohela boikarabello ba bona, ba siea malapa a bona; ha ba bang bona ba bontša hore e ntse e le bona lihloho ka tlhekefetso. Ke ka hona tlhekefetso e jeleng setsi ha kana sechabeng. Leha ho le joalo basali ba bangata ba ntse ba khotsofaletse hoba tlas'a balekane ba bona. Re le sechaba ha re e-s'o fumane tsela e tsitsitseng ea likamano pakeng tsa monna le mosali.

Lipotso tsa ho Thuisa

"Ha re e-s'o tsitsise likamano pakeng tsa ba batona le ba batšehali."

1. Na u lumellana le polelo ee? Hobane'ng?
2. Ak'u hlalose seo o reng ke likamano tse nepahetseng pakeng tsa monna le mosali.
3. Na u lumela hore tlhekefetso e jeleng setsi malapeng ka lebaka la tlhokahalo ea likamano tse nepahetseng? Ke'ng ha u hopola joalo?
4. Maikutlo a hau ke a fe ka malapa a nang le motsoali a le mong.

2. Lentsoe la Molimo le Bua le Rona

Esekiele 34: 1-16

Tšebeliso e mpe ea batho e fenngoa ka boetapele bo nang le tsotello

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Balisa ba sechaba sa Molimo mehleng ea Esekiele ba ile ba hlooa joang ke mosebetsi oa bona?
2. Ke ka lebaka la'ng ha basali ba bangata haholo ba nang le tšoaetso ea HIV/AIDS ba ikutloa ba khetholloa?
3. Na u se u kile oa bona khethollo ee moo u phelang teng? Ak'u e qoqe le sehlopha sa hau.

Bagalata 3: 26-29 Balateli bohle ba Kriste ba ea lekana

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Mohlohi oa tekano ea Bakriste ke o fe?
2. Ke'ng ha khethollo ea basali e sa lumellane le thuto ea Kriste?
3. Basali ba tšoeroeng ke HIV/AIDS ba sotleha ho feta banna ka tsela e fe?

3. Kereke ka Thuto ea Eona e Bua le Rona

Re ka hlapanya hore khethollo ea basali e hanana le thato ea Kriste. Re elelloa ka masoabi kamoo khethollo e etsetsoang batho hobane feela ba tsoetsoe ba le batona kapa ba le batšehali e ntse e tsoelapele har'a litho tse ling tsa Kereke. Ntho ena re e tšoela ka mathe, 'me re itlama ho e hlaola thutong ea Kereke le mosebetsing oa eona. Hape re tšoela ka mathe maemo 'ohle a behelang basali ka thoko, a sitisang lipuisano, 'me a arolang Kereke. Re itlama hore re tla leka ho bontša ka litsela tsohle, ka lipolelo le ka liketso, hore re lumela e le ka 'nete hore banna le basali ba ea lekana.

U.S. Catholic Conference, 1994

Ha re fihla tabeng ea ho lokolla basali khatellong le tjalletsong ea mofuta o fe kapa o fe, Molaetsa o Molemo o phuthetse molaetsa oa bohlokoa o tsoang ho Jesu Kriste kasebele. Jesu o ile a phahamela mekhoha le meetlo ea habo ka ho amohela basali ka atla tse peli, ka hlonepho le ka mohau. Ka tsela ena o ile a hlonepha seriti seo basali e sa leng ba se fuoa ke Molimo ka lerato. Ha re sheba ho Kriste, qetellong ea Sekete sena sa bobeli, re lokela ho ipotsa hore na molaetsa oona oa hae o re thophothetse ha kae, 'me re u sebetsa ka oona joang.

Mopapa John Paul II: Letter to Women.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Ke ka lebaka la'ng litho tse ling tsa Kereke li ntšeng li khetholla batho ka ho ea ka hore na ke banna kapa basali?
2. Karabo ea hau ke e fe potsong ee eo Ntate ea Halalelang a e botsang malebana le tlhomphe ea basali: "Molaetsa oa Kriste o re thophothetse ha kae, 'me re sebetsa joang ka oona?"

4. Ho Nchafatsa Maphelo a Rona

"Ke ikemetse joale"

Thembi o ile a ithuta ka matla sekolong ho fihlela a feta sehlopha sa leshome. Joale a tsoelapele a ea sekolong sa koetliso ea mesuoe, ea e-ba mosuoetsana. Mosebetsi ona o ne a o rata ka pelo eohle ea hae, 'me a o etsa ka makhetho. Ho se ho kae a be se a utloana le moghobi oa makoloi ana a maholo a mosebetsi. Batsoali ba hae ba ne ba tšoenngo a ke likamano tsena tsa hae le monna oa mofuta oo. Ba ile ba mo eletsa hore a se ke be a nyalana le monna eo. Empa Thembi a se ke a ba natsa, a itsoella pele le monna eo ho fihlela ba ba ba nyalana. Ba ile ba sitsoa ka bana ba bane, bao ba babeli ba bona ba ileng ba feta e s le bana. Monna enoa o ile a qala ho noa le ho khakhatha Thembi khafetsa. O ne a sa fe Thembi chelete, leha Thembi eena a ne a mo fa moputso 'ohle oa hae qetellong ea khoeli. Thembi o ne a nka hona e le moेतlo oa lenyalo.

Kamor'a nako e seng kae monna enoa oa Thembi a felloa ke mosebetsi ka baka la botaoa bo neng bo mo sitisa ho qhoba, 'me bo mo kulisa hangata. Joale ba qala ho phela ka moputso oa Thembi feela. Thembi o ne a hotse a tseba hore mosali o lokela ho tiisetse lenyalong, "botleng kapa tsietsing". Nakong ena a qala ho kenya letsoho ka matla sechabeng le Kerekeng. A ikoetlisetsa ho thusa batho ba litsietsing. Koetliso ea hae le mosebetsi oo a neng a o etsa tsa mo qholotsa hore le eena a ke a eelloe hore o na le tokelo ea ho phela bophelo bo hlomphehang le bana ba hae. A eelloa hore moputso oa hae ke oa hae, ha o laoloe ke moetlo o fe kapa o fe. Khabareng a bula mahlo, 'me a qala ho ikemela. A botsa monna oa hae, a re: "U n'o le kae ha 'na le bana re ne re u hloka? Haesale ke jere lelapa lena ka matla a ka. Kajeno kea tseba hore na ke mang. U ke ke be oa hlola u ntlhaba lekhale." Thembi o ile a imatlafatsa ka ho thusa ba bang ho hlola mefokolo ea bona. O qeteletse a e-na le bolokolohi ba ho ikhethela mokhoa oo a ratang ho phela ka oona. Ntho ena e ile ea mo fa khotso pelong ea hae.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U ka re'ng ka tloaelo ea Thembi ea ho fana ka moputso oa hae ho monna oa hae?
2. Na Thembi o ne a hlile a iphumane kapa o ne a ikhohomosa?
3. Bapisa bophelo ba bana qalong ea pale ena le bophelo ba bona qetellong ea eona.

Bohlokoa ba Thuto

Maya o ile a hlaela Kapa Bochabela. Ha ka ba a tseba hore na ntat'ae ke mang. Ka 'm'ae teng o ile a utloela feela ha nkhono'ae a ntse a mo qoqela. Seo a se hopolelang lerothong ke ha ne a eme a itšetlehile ka lebotla la ntlo e se nang thepa, a lapile, ha nkhono'ae eena a rapaletse fatše ke botahoa.

Maya o ne a rata sekolo. O ne sa thabele feela ho ea ba le metsoalle ea hae; empa o ne a hlile a thabela ho ithuta. O ne a sa tlohe libukeng tsa hae, 'me o ne a leka ka tsela tsohle ho ba le tsebo. Ha a qeta sekolong sa mathomo, mohlalobi a bolella mosuoehloho hore Maya o na le bokamoso bo botle ha a ka thusoa ho ntšetsapele lithuto tsa hae. Ha a bona maemo a lelapa la bo, eaba eena ka sebele o se a ithaopela ho mo lefella sekolong se mahareng, toropong e haufinyane. Libuka tsa Thembu tsa

tsoelapele ho ba metsoalle ea hae ea sebele. Ha a qeta sehlopha sa borobeli a ea koetlisong ea baiki. A be se a ratana le monna oa Lesolomane, a ba a ima. Ba qetella ba nyalane. Ba putsoa ka bashanyana ba bararo. Hamorao monna oa hae a qala ho noa haholo le ho mo hlekefetsa. Thembu a qetella a mo hlalile.

Maya o ne a ntse a rata ho ithuta. A tsoelapele ho ithuta tsa khoebo, 'me ea e-ba mosuo e sekolong se mahareng. Ntho ena ea mo thusa ho ba le moputso oa hae oo ka oona a ileng a tseba ho holisa bana ba hae kamoo a ratang ka teng. Litsietsi tsa hae li ile tsa mo ruta mokhoa oa ho phela, tsa mo tlišetsa seriti le boitlhompho.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Bana ba bangata ba kang Maya ba tla phela ka bofuma kamehla. Maya eena o ile a atlehisoa ke'ng?
2. U ithuta'ng ka ketso ea mohlalobi ho Maya?
3. Hlalosa hore na u utloisisang ka "boitlhompho le seriti sa motho".

5. Sechaba se Etsa Moralo oa Mosebetsi

1. Litšebeletsong tsa parishe:
 - Sebelisa puo e akaretsang bohle.
 - Likhothatsong qholotsa mekhoha le meetlo e hatellang basali le ba fokolang Kerekeng le sechabeng.
 - Likhothatsong bua ka seriti sa batho bohle, esitana le sa ba na ba janang maotoana.
 - Fa basali monyetla oa ho khothatsa ka nako e 'ngoe.
 - Hlophisa litšebeletso tseo basali le banna ba ka nkang karolo tse lekanang.
2. Theha sehlopha se tšehetsang Bakatholike ba janang maotoana.
3. Thusa hore tsebo e ate ka:
 - ho phatlalatsa linomoro tseo batho ba ka letsetsang ho tsona ho fumana thuso ha ba hlekefetsoa.
 - ho tsebisa batho thuto ea Kereke ho tsa tekano le seriti sa bohle.
4. Hlophisa lireterete tsa banna tseo ho tsona ba ka buisanang ka tsa ho lekana ha batho bohle.
5. Hlophisa lireterete tsa basali tse tla ba fa monyetla oa ho buisana ka tsa moea oa ho lekana.
6. Ruta ba sa tsoa tiisetsoa ka tsa bophelo ba batho ba baholo, bophelo ba lenyalo le likamano tse nepahetseng.
7. Khothaletsa maseminari 'ohle:
 - ho nka lithuto tsa boitseki ba basali.
 - ho ithuta ka lihlopha mokhoa oa ho amohela hore basali ba lekana le banna.
8. Na sehlopha sa lona se na le litlhahiso tse ling?

Pholiso

1. Litlhoko tsa Botho Lia re Qholotsa

Ho Shoa ka Khalefo

Paul, monna ea lilemo li 39, ka Mphalane o ile a fihla ntlong eo ho hlokomeloang bakuli, maqheku le ba se nang mangoee. O ne a kula haholo, a sitoa ho tsamaea, 'me a khathatsehile moeeng. O ne a lula a bopile feela a sa bue. Ka Tšitoe o ile a alashoa bohlokong ba lefu la matšoafo (TB), eaba o qala ho hlahphoheloa butle-butle. Qalong o ne a tsamaea ka molamu, hamorao a tseba ho itsamaisa a sa ikokotlele. Ha a qala ho tloaela Sistere la mooki, a mo qoqela ka tseo a fetileng ho tsona le ka kholo ea hae e bohloko. 'M'ae o ne a ile a hlokahala ha a le lilemo li 9. Paul o n'a ile a bona ka mahlo ha ntat'ae a bolaea 'm'ae. Sistere lena la mooki le ne le ile la mo thusa ho bokella maikutlo a hae le ho pepesa taba tsena tse bohloko tseo a thulaneng le tsona bophelong. O ne a hlile a sa rate ho bua ka lintho tsena, haese ka lesisitheho le lehlo. Nakong eona ena ntat'ae a hlokahala. O ile a ea lepatong hobane a ne a lebeletsoe ho etsa joalo. Ha a khutla teng, ha ka ba bontša a anngoe ke letho.

Kamor'a likhoeli li se kae motsoalle oa Paul ntlong eo ea tlhokomelo a hlokahala. Paul o ile a thabela ho ea lepatong, a mpa a hana ho kena ka kerekeng. O ile a etsa mofere-fere le lerata kantle ho kereke. Sistere la mooki le neng le e-na le eena le ile la bona boitšoaaro bona. Hamorao la mo bolella hore a elehloko boitšoaaro bona ba hae, a be a etse qeto ka bokamoso ba hae. Ka Paseka a ea hae kaha a n'a sa le betere, leha feela a n'a ntsa lokela ho sebelisa litlhare. Kamor'a libeke li se kae a lokela ho khutlela ntlong ea tlhokomelo. O n'a sa kula haholo. O ne a ntse a sa sebelise litlhare tsa hae. O ne a inoella joala, a tsuba haholo. Kamor'a nako e khutšoanyane a shoa lefu le bohloko, a halefile.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Hlalosa maikutlo ao o hopolang hore Paul o bile le oona ka lefu la 'm'ae le ka lefu la ntat'ae.
2. U bona eka ho ile ha etsahala'ng ho Paul ha a khutletse hae ka Paseka?
3. U hopola hore ke hobane'ng a ileng a shoa a halefile?

Ka 'Nete, e Seng Rona

Ha ke sa le mosuo e sekolong se seng sa barui ke ile ka tseba hore banana bao ke ba rutang ba se ntse ba etsa thoabalano. Ka eona nako eo, maqalong a bo-1990, ke ile ka kopa mosuo e-hloho tumello ea ho ruta ka tsa thoabalano. Karabo ea hae e bile: "Che! Bana sekolong sena ba tsoa malapeng a itlhomphang a Bakatholike ba sebele. Ha ho hloka hore ba rutoe ka tsa thoabalano ba sa fokola ha kana lilemong." Ke ile ka haneloa ke hona ho bua ka tsa thoabalano. Kamor'a lilengoana feela ngoanana e mong oa hlopha seo ke neng ke se ruta a bolaoa ke AIDS.

Ho fihlela kajeno, moprista le balumeli parisheng eo sekolo se leng ho eona ba ntse ba hana hore ho na le batho moo ba nang le kokoana-hloko HIV. Balumeli ha ba batle ho utloa le ka lehloloana feela motho a bua ka AIDS, esitana le ho rapella batho ba nang le bohloko bona le ba bolaoang ke bona. Ha ba batle ha ho ka etsoa moralo o fe kapa o fe ho thusa batho ba nang le tšoaetso ena kapa ba phelang le ba nang le eona.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U bona eka ke'ng e ileng ea etsa hore mosuo e-hloho a hane ha ho rutoa ka tsa thoabalano sekolong?
2. Ke hobane'ng Moprista le balumeli ba hae ba sa ntsaneng ba hana hore AIDS e se e kene?
3. U bona eka bokamoso ba bacha ke bo fe parisheng eo?

2. Lentsoe la Molimo le Bua le Rona

Mareka 10: 13-16

Jesu le Bana

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Ke'ng ha barutuo a ba Morena Jesu ba ne ba batla ho thibela bana ho tla ho Jesu?
2. Jesu o ile "a ba (bana) sika, a ba hlohonolofatsa ka ho ba bea matsoho". Re ka sebelis mokhoa o joang ho amohela ba kulang?

Luka 21: 1-4

Nyehelo ea Mosali oa Mohloloali

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Mosali oa mohloloali o ile a tšehetsa moruo oa Tempele ha kae?
2. Ke hobane'ng ha Jesu a ile a re nyehelo ea hae e feta ea bohle?
3. Setšoantšo see se ka re ruta eng ha re tobane le kholumo-lumo ee ea HIV/AIDS?

3. Kereke ka Thuto ea Eona e Bua le Rona

Mokriste e mong le e mong ea batlang ho jela phate le ho thusa ba nang le bohloko ba AIDS o lokela ho inkela mohlala ho Jesu, Molaetseng o Molemo. Moo re bona hore Jesu o ile a folisa mafu le maloetse a batho, a ba a loanela hore ba amohelhe sechabeng se neng se ba khetholla ka ho re ke “baetsalibe”. Sena o se entse ka ho ba hauhela le ka ho rata ho ba folisa. Molepera o ile a re ho eena: “Morena, ha u rata, u ka ntlhoekisa.” Jesu eena a re: “Kea rata; hloeka!” (Mareka 1:40-41). Mosebetsing oa hae oa ho pholosa batho, Jesu o ile a loantša ka matla likahlolo tsa potlako, lipelaellano le tšabo, e leng lintho tse neng li etsa hore ba tšoeroeng ke mafu a kang lepera ba khesehe sechabeng.

Bakriste ha ba ea ba lebile lefu lena la AIDS ba lokela ho ba le maikutlo a tšoanang le a Jesu ha a ne a e-ja 'me a e-noa le baetsalibe le ba khesehang. Ntho e bohloko ka ho fetisisa ho ba tšoeroeng ke AIDS ke ho khesoa. Molaetseng o Molemo Jesu o re senolela hore Morena Molimo ke ntate ea mosa le mohau, ea lerato 'me ea tšoareleng. Kaholimo ho tsohle, Jesu o batla hore bohle ba hlakeloe ba be ba utloisise hore bohle, esitana le bona bafarisi ba hopolang hore “ba boloka molao”, ba sitiloe 'me ba hloka tšoarelo. Ho ipona motho ka ba bang, le ho ba ahlola ke libe tseo Jesu a ileng a li tšoela ka mathe.

SACBC, 1990

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Mokhoa oa Jesu oa ho amohela bakuli o ne o fapana kae le oa batho ba mehleng eo ea hae?
2. Tsela ee ea ho khesa bakuli e jele setsi ha kae matsatsing aa?
3. Hlalosa ka mantsoe a hau hore na maikutlo a Bakriste ke a fe malebana le batho ba tšoeroeng ke AIDS.

4. Ho Nchafatsa Maphelo a Rona

Ho Thulana le Liqholotso Joaloka Bahale

Parisheng e 'ngoe, Lettie, mooki ea neng a se a le phomolong, o ile a eelloa matšoenyeho a batho ba moo a lulang teng. O ile a etsa geto ea ho thusa likhutsana tseo boholo ba tsona li neng li lahlehetsoe ke batsoali ka lebaka la AIDS. O ile a qala ka ho bokella bana bana le ho ba fepa ka seo a nang le sona le seo a ka se fumanang. O ne a e-ea mabenkeleng ana a maholo, a boke-bokella lijonyana tseo ba ke beng ba hlola ba li rekisa, joaloka bohobe le meroho. Bo-rakhoebo ba bang ba ne se bile ba mo siela lijo e le hore a tsebe ho fepa likhutsana ka lijo tse matlafatsang.

Lettie joale o ile a qala ho lema meroho e le hore ba se fetohe mehlohloa e rapame. Batho ba bang ba baholo parisheng ba ile ba mo thusa serapeng seo sa hae. Lettie o ile a ruta ba bang ba bana ba baholoanyane mokhoa oa ho lema, ho hlokomela, ho tšella le ho kotula lijalo ka nako ea teng. Ho se ho kae ba ile ba tseba ho iphepa le ho phomotsa mafutsana le ba lapileng sopho.

Hamorao ba ile ba sebeletsa ho ba le lipeo tse tsoang merohong ena ea bona. Tsona ba ile ba li rekisetsa baahisane ba ileng ba qala ho lema lirapa tsa bona. Ka le leng Lettie a tlotloa ka khau ke ba ikarabellang ho tsa mahae. Ho ne ho thoe o ipabotse ka ho tlamahanya sechaba 'moho le ka ho thusa ba se nang letho. Lettie o ne a maketse haholo, 'me a re: "Seo ke se entseng ke ho fepa bana bao ke boneng ba lapa qha."

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Mokhoa oa Paul oa ho sheba litaba paleng ea pele le oa Lettie paleng ea bobeli e fapana kae?
2. Hlalosa hore na likhutsana li ile tsa utloa ho le joang ha Lettie a li thusitse ho ikemela?
3. Ke hobane'ng Lettie a ileng a makala ha a fuoa khau?

"Ha ho Thotobolo eo Motho a ka Qhalloang ho Eona"

Miriam o ne a le lilemo li 32 ha monna oa hae a hloka hala. O ne a se na bana 'me o ne a itulela a le mong. Mokhoa oo bana ba neng ba lapa ka oona sebakeng seo a phelang ho sona o ne o mo o tla pelo. Khafetsa o ne a re ka pelong: "Ka 'nete ho na le ntho eo nka e etsang." O ile a kula a tšeroe ke liphieo. A rapela Molimo, a re: "Ha u ka mpholisa lefu lena ke tla u etsetsa ho hong. Ha ke tsebe hore na ke tla etsa'ng, empa ntho eo ke e tsebang ke hore u tla mpontša seo ke lokelang ho se etsa." O ile a kula likhoeli tse tšeletseng kaofela, kamor'a moo a fola.

Ka le leng haba a fole, leha a n'a ntsa fokola, o ne a eme pel'a monyako oa lekhoakhoa la hae, shebile bana ha ba ntse ba bapala seterateng. A qala ho ipotsa ka thata, a

re: "E be likhutsana li kae baneng baa? Mohlomong ha nka phutha bana bana ke tla tseba ho etsetsa Morena Molimo ho hong." A mema basali ba bang ba supileng moo hae hore ba tle ho mo thusa. Ba sebelisa ntlo ea hae ho phalella bana bana. Ka tsatsi le leng le le leng ba ne ba fepa bana bana ha ba tsoa sekolong. Ka labohlano ba ne ba ba fa bohobe boo batla bo ja mafelong a beke. Ha e mong a ne ka tla har'a mafelo a beke, 'me a re: "Nkhono, ke lapile", o ne a mo ngoathela. Ho Mirriam le basali bana ho ne ho se ea ruileng. Ba ne ba fana feela ka bonyanenyana boo ba nang le bona. Ha batho ba botsa Mirriam, ba re: "Ke'ng ha u etsa tjena empa u se na letho?" O ne a ba araba ka ho re: "Ha ho na thotobolo eo motho a ka qhalloang ho eona."

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Na Mirriam o ne a thusa bana baa kapa o ne a sebeletsa Molimo?
2. Ke ka lebaka la'ng ho leng bohlokoa hore ebe Mirriam o ile a mema basali ba bang ho mo thusa?
3. Ak'u hlalose polelo ena ka mantsoe a hau: "Ha ho na thotobolo eo motho a ka qhalloang ho eona."

5. Sechaba se Etsa Moralo oa Mosebetsi

1.
 - Theha sehlopha sa parishe ho chakela le ho thusa batho ba kulang haholo ba ba makhatheng.
 - Fuputsa batho ba tsebang hantle methati eo batho ba kulelang lefu ba fetang ho eona (Mohala: ho hana ho amohela boemo ba bona, ho halefa, ho fapanyetsa, ho siama le ho amohela boemo - Sheba Elizabeth Kübler Ross).
 - Ba kope ho sebetsa le sehlopha sena ha se ntse se thusa ba fetang methating ena.
2. Sebetsa 'moho le batho ba ka thoko ho parishe, ba se ntse ba ikakhetse mosebetsing oa ho hlokomela ba shoang.
3. Memam litho tsa parishe ho kenya letsoho mosebetsing oa ntlo ea tlhokomelo ea bakuli le maqheku.
4. Batho ba nang le kokoana-hloko ea HIV/AIDS ba ka thusoa joang hore ba ikemele ka bo bona?
5. Na sehlopha sa lona se ka ba le litlhahiso tse ling?

Tlhokomelo

1. Litlhoko tsa Botho Lia re Qholotsa

“Ha re Tsotelle”

Ka nako e telele Thandi, ngoananyana ea lilemo li leshome, o ile a oka 'm'ae ea neng a tšeroe ke lefu leo batho ba sa le boleleng. O ne a hlokomela bana babo ba bashanyana ba babeli joaloka ha eka ke eena 'm'a bona. Mosebetsi ona o ne o mo imela haholo, o mo siea a siame kamehla. O ne a ile a tlohela sekolo ho ea hlokomela lelapa la bo le furaletsoeng ke ntata. Khabareng 'm'ae a hlokahala. Lepatong la hae Thandi a utloa khetlo la pele bahaisanee ba bua ka "AIDS". Joale Thandi a tlameha maoto le matsoho ho hlokomela bana babo. Ba ne ba se na mokhoa oa ho phela.

Thandi o ile a bona ho le molemo hore a mpe a khutlele sekolong ho ea ntšetsa thuto ea hae pele. Ntle le sekhobo se bakiloeng ke lefu la 'm'ae, o ne a se na chelete ea ho reka liaparo tsa sekolo kapa eona ea ho lefella thuto ea hae. Mosuo-hloho a mo hana sekolong.

Bahaisane ba bang ha ba utloa taba ena ba rera ho ikopanya le mosuo-hloho kasebele, ho mo hlalose maemo a Thandi. Eena a tsoelapele ho hana ka matla. Leha a ile a beha lebaka la hore Thandi ha a na seaparo sa sekolo le chelete ea thuto, ba ne ba tseba hore o ne a mo nyatsa ka lebaka la sekhobo sa AIDS. Batho bana ba Molimo ba ikopanya le ba tlatsaneng le mosuo-hloho tsamaisong ea sekolo. Ba gotsa le molao-theo oa naha o supang hore ngoana e mong le e mong o na le tokelo thutong, a ke ke a hanoa sekolong hobane feela a se na mokhoa oa ho lefella thuto ea hae. Le bona ba ba araba, ba re: "Ha re tsotelle, geto ea mosuo-hloho ke eona e lokelang ho sebetsa."

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U bona eka bokamoso ba Thandi ke bo fe?
2. Ueno u no ka etsa'ng ka boitšoarō ba mosuo-hloho le ba batho ba mo tlatsitseng tsamaisong ea sekolo?
3. Uk'u hlalose bothata bo tšoanang le bona bo teng moo u phelang teng.

Ho Etsahala'ng ka Likhutsana?

Ho ne ho le teng mosali e mong e ile a kula haholo. Ho ile ha fumanoa hore o tšeroe ke AIDS. Ha lefu le ntse le e-ja setsi a 'na a fokola ho ea pele. Ho se ho kae a tlohela mosebetsi ke ho hloleha. A lula hae le bara ba hae ba bararo ba banyenyane, e mong a lilemo li 13, e mong 9 ha e mong li le 7. Bana bana ba ile ba leka matsapa 'ohle ho hlokomela 'm'a bona. Litho tse ling tsa parishe ha li mo etetse 'me li bona boemo ba hae, li ile tsa etsa tlhahiso ea hore ho molemo a mpe a ee tlung ea tlhokomelo ea batho ba kang eena. O ile a lumela, a ea tlung ena ea tlhokomelo moo a ileng a hlokahalla teng kamor'a nako e seng kae.

Ntat'a bashanyana bana ba bararo o n'a sa hlalile 'm'a bona, a inyaletse mosali e mong. Ha a koptjoa hore a hlokomele bana bao ba hae, o ile a araba a re: "Ke na le lelapa le leng hajoale. Ha ke khone ho holisa bashanyana bana. Ha ba iponele ka bo bona." Joale bashanyana ba qala ho iphelela ba le bang, ba se tlhokomelong ea mang kapa mang. Le bang ka bona ba ne ba sa ikhathatse ka bona. Kamehla ba ne ba roabala ba itšosa ka tlala. Ba ne ba ea le matlo ba kopa lijo. Leha ba ntse ba kena sekolo, ba ne ba sitoa ho lefella thuto ea bona, liphahlo tsa sekolo, libuka kapa tsona lijo.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Ke ka lebaka la'ng litho tsa parishe li neng li e-na le thahasello ho mosali eo ea shoang empa li sa ikhathatse ka bara ba hae ba bararo?
2. U bona eka bokamoso ba bashanyana baa ke bo fe?
3. U bona eka ho tla etsahala'ng ka likete-kete tsa likhutsana tsa AIDS naheng ee?

2. Lentsoe la Molimo le Bua le Rona

Luka 18: 35-43 Pholiso ea Sefofu

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Ke ka lebaka la'ng mokhopi o ileng oa khalemela sefofu hore se thole?
2. Ke hobane'ng ha sefofu se ile sa tsoelapele ho hooa ho Jesu?
3. Ho hlokahala'ng ho rona hore re tle re tsebe ho mamela mohoo oa ba khesoang, 'me ba hlokang thuso maloetseng a bona?

Luka 6: 36-38 *Mohau e seng Kahlolo*

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Ke hobane'ng ha Jesu a re ruta ho se ahlole ba bang le ho se ba tsoe?
2. Sechaba sa heno se ka ba joang ha bohle ba ka utloelana bohloko, 'me ba amohela ba nang le boloetse boo?
3. Ak'u akaretse thuto ena ka polelo e le 'ngoe ea hau.

3. Kereke ka Thuto ea Eona e Bua le Rona

Re le Bakriste ke tšoanelo ea rona ho nanabetsa letsoho le ho tsamaisana tsela le batho ba tšoeroeng ke AIDS le malapa a bona, ha ba ntse ba feta methating ea khalefo, tšieamo le ho khesoa. Re thoholetsa bohle, ka bo mong kapa ka lihlopha, ba seng ba qalile ho tšehetsa bakuli ka tsela ena, 'me ba ntseng ba tsoma mekhoha e mecha e ka bontšang lerato le hahang. Re kholisehile hore batho ba nang le boloetse ba AIDS ba ka re ruta tse ngata. Ba bangata ba bona ba re bontšitse sebete se makatsang ha ba tobane le lefu. Matsoalong le mahlolong a bona ba ithutile ho beha tšepo eohle ea bona ho Molimo, maemong ao re ka reng ha ho sa na thuso le oona moelelo. Ba bang ba phetse matsatsi a bona a ho qetela ba ntse ba thusa ba bang, ba totobatsa “mesebetsi ea Molimo” (Johanne 9:3).

SACBC, 1990

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Batho ba tšoeroeng ke AIDS ba ka re ruta tse ngata ka tsela e fe?
2. Ak'u re qa-qa ka batho ba bontšitseng matla le sebete ha ba ne ba kula haholo.
3. Le le sechaba le ka thusa joang batho ba kulang ho amohela boemo ba bona ka khotso?

4. Ho Nchafatsa Maphelo a Rona

Mapato a Theko e Boima

Motseng o mong sehlopha se seng sa Bakriste se ne se atisa ho buisana ka litšenyehelo tse boima tsa mapato. Malapa a mangata a ile a kena mekolotong ka baka la litšenyehelo tsena. Beng ka bafu ba ikutloa ba tlamehile ho etsa se etsoang ke bohle. Ba batla hore tsohle e be tsa maemo a holimo. Empa litholoana tsa mapato ana malapeng a futsanehileng le ho likhutsana ka ho khetheha, lia baba. Ka le leng

ho ile hoa buisanoa ka taba ena moo mobishopo oa sebaka a leng teng. O ile a botsa hore na e sa le oona moetlo ho etsa mapato ana a litšenyehelo li boima. Hoba moruti e mong oa Chache a mamele lipuisano tsena, o ile a qalella ho ruta ka taba ena kerekeng ea hae. O ile a khothaletsa batho ba hae:

- ◆ ho chakela lelapa le oeleng ka phatla ha khutšoanyane le ho le ela le se ka jeoang, ho e-na le ho ngoatheloa moo.
- ◆ ho theola litšenyehelo ka ho se koahele lekese ka mekhahla kapa ka likobo; le ka ho reka makeke a seng thekoo e boima.
- ◆ ho ntša R2.00 ha ba kena beseng e eang mabitleng.
- ◆ ho se ee lapeng ha mofu ha mofu kamor'a lepatong, ho mpe ho ee bang ka mofu feela.

Batho ha ba ea ka ba nka litlhahiso tsena ka ho tšaba ho shejoa hampe ke bahaisane. Empa setho se seng sa parishe, seo morali oa sona a neng a bolailoe ke AIDS sa beta pelo sa nka litlhahiso tsena tsa moruti. Motho o ne a entse geto ea hore hoa bohlokoa hase hore na batho ba re lepatong leo e ne ka la maqaga. Kamor'a moo Bakriste ba bangata ba mo etsisa. Hajoale e se e le eona tsela e tloaelehileng ea mapato parisheng eo. E bile e se ntse e kekella libakeng tse ling le likerekeng tse ling.

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. U ka re'ng ka litlhahiso tsee tsa moruti oa Chache?
2. Etsa lethathamo la litšusumetso tse etsang hore batho ba etse bonnete ba hore tsohle ke tsa maemo a holimo lepatong.
3. Na u bona eka lelapa leno le ke ke la tsotella lepatong la mafutsana? Hlalosa.

Ke Rara hore ba Phele Leseling

Ellie o ne a tseba hore o na le tšoaetso ea kokoana-hloko HIV, empa o ile a ipolokela taba ena e le lekunutu ka lilemo tse peli. Mohla a tsebisang batsoali ba hae ka se mo tšoereng, ba ile ba mo leleka lapeng, ba mo tlaka, ba re: "Ha u sa le e mong oa lelapa la rona." O ile a ikela mosebetsing Gauteng. Ka khoeli e 'ngoe le e 'ngoe o ne a romella batsoali ba hae chelete ka botšephehi. Empa ba ne ba sa e amohele. Ellie a bua le balumeli bao a kenang Kereke le bona; ba bang ba bona ba ea bua le moprista oa ha habo. Eena a ea bua le batsoali ba Ellie. Bona ba se ke ba mo mamela ho hang. Ba ne ba sa batle ho utloa letho ka eo morali oa bona. Ba ne ba re: "Ho hang ngoana eo haesale morali oa rona, ke molichaba le mahlabisa lihlong sechabeng sa ha bo rona."

Ha Ellie a utloa tsena, a etsa geto ea ho fa khaitseti ea hae chelete ena ea khoeli le khoeli. Kamor'a nakoana khaitseti ea hae ea tseba ho haha ntlo. Ha batsoali ba hae ba utloa hore na ntlo eo o e hahile ka chelete e fe, ba e sunya moqala, ba e heletsa. Motsoala e mong oa Ellie a ea bua le moprista hape. Khetlong lena lelapa

lohle la phutheha le moprista, ha buisanoa. Ke feela kamor'a phutheho ena, eo ho ileng ha betsanoa ka majoe, batsoali ba Ellie ba ileng ba qala ho bona litaba joaloka eena. Ntho ena e ile ea tšelisa Ellie haholo. Likhoeli tse tharo kamor'a moo o ne a se a le lekhateng, empa a le khotso ka ho tseba hore o boelane le lelapa labo. Selemo kamor'a moo, ha ho khurumolloa lejoe la lebitla la hae, ntat'ae a fana ka puo e mahlonoko ho bohle ba neng ba phuthehile, a re: "Ke tla phutha bacha ke etse sehlopha seo ke tla se ruta ka kholumo-lumo ena e bitsoang AIDS. Hajoale ba ntse ba le lefifing. Ke rata hore ba be leseling."

Lipotso tsa ho Thuisoa

1. Maikutlo a hau ke a fe malebana le ka moo batsoali ba Ellie ba neng ba khanna litaba ka teng?
2. U bona eka ke'ng e ileng ea etsa hore Ellie a tsoelepele ho thusa lelapa labo ka chelete?
3. Ke'ng e ileng ea fetola ntat'a Ellie?
4. Ho ka etsoang ho hlakola sekhobo se phariloeng holim'a AIDS haeno?

5. Sechaba se Etsa Moralo oa Mosebetsi

1. U ka tsebisa batho joang ka tlhokahalo e batsi ea hore ba lokela ho utloela bohloko ba nang le boloetse ba HIV/AIDS?
U ka ba tsosa molota ka tsela e fe ntlheng ee?
2. Litlhokahalo tse khethehileng tsa likhutsana ke li fe?
Phutha batho ba ka khotsofatsang litlhokahalo tsena.
3. Bopa sehlopha sa batho ba ka thusang malapa ho hlokomela litho tsa oona tse tšoeroeng ke HIV/AIDS.
4. Fehla moea oa lipuisano parisheng ka mapato ana a jang chelete tse ngata.
U ka beha kapele ho bona litlhahiso li fe tse ka sebetsang?
5. Na u tseba malapa a seng a khesa litho tsa oona tse kulang?
U ka etsa'ng ho ba boelanya?
6. Na sehlopha sa lona se na le litlhahiso tse ling.

Pokello ea tse Baliloeng

African Synod, *Ecclesia in Africa*. Pope John Paul II, 1994.

Octogesima Adveniens. Pope Paul VI, 1971.

Evangelii Nuntiandi, Evangelisation. Pope Paul VI, 1973.

SACBC (Southern African Catholic Bishops' Conference). *Pastoral Statement of on AIDS*. Pretoria, 1990

U.S. Catholic Conference. *Strengthening the Bonds of Peace: A Pastoral Reflection on Women in the Church and in Society*. 1994.

Letter to Women. Pope John Paul II, 1995.

